

EGY AZ ISTEN

Unitárius Közlöny

KOLOZSVÁR, 1888–1948/1990. • 24. (84.) ÉVF. • 8. SZÁM • 2014. AUGUSZTUS • ÁRA: 2,50 LEJ

Fotó: Czire Alpár

Perspektívák

• A naponként végzett feladatok, a rendszerességgel bejárt utak, a megszokott találkozások töltik ki életünk jelentős hányadát. Mégis, emberré formálódásunk meghatározó pillanatait azok, amikor életünk eltért a megszokottól: az örömteli, felvillanyozó történések vagy a legnagyobb veszteség, a legmélyebb gyász életet megtörő alkalmak, melyek kiemelik életünkben az áldást, az örömet, de megmutatják azt is, hogy képesek vagyunk a legnagyobb nehézségek közepette is megmaradni.

Mózes mindennapi feladatát végzi, amikor rendkívüli történet – a lángoló, de el nem égő csipkebokor látványa – ösztönzi arra, hogy elinduljon egy úton, melynek végén Istenre talál. A találkozás életre szóló hitet ad neki.

Ránk is érvényes lehet: ott találjuk meg a hitet, Istent, embertársat, életcélt, ahol megszokott önmagunkból kilépve hagyjuk, hogy életünkben érvényesüljön az új távlatokat felvillantó rendkívüli.

BÁLINT RÓBERT ZOLTÁN

A tartalomból:

Beavatás

5

A lengyel unitáriusok nyomában

8

Van-e szükség egyházra?

13

Emlékezés az első világégés hőseire

15

Jöttünk, láttunk, segítettünk

20

Együtt a Küküllő mente

22

„Oldd le sarudat a lábadról, mert szent föld az a hely, ahol állasz!” (2Móz 3,5b)

• **2014. július 14–17.** között a **Nemzeti Portrétár kutatói** Kolozsváron az Egyházi Központban fellelhető portrékat feldolgozták, hogy az érdekes és egyedülálló történelmi közeg személyei is széles körben ismertté váljanak. A kutatás kiterjedt az unitárius portrék leltárba vételére, a portrék ábrázoltjainak egyenkénti azonosítására, a portrék állapotleírására, a képek digitalizálására és a digitális képek hozzáférhetőségének biztosítására a nyilvánosság számára.

A kutatás a Magyar Unitárius Egyház Képviselő Tanácsának együttműködésében és aktív támogatásával történt.

• **A Gondviselés Segélyszervezet Elnöksége 2014. július 13-án** tartotta legutóbbi ülését. A Székelykeresztúron tartott gyűlés résztvevői számbavették a közelmúltbeli segélyszervezeti rendezvényeket és programokat (www.gondviseles.org), a területi fiókszervezetek működését, ugyanakkor körvonalazták a következő hónapok tevékenységi tervét.

• **A kolozsvári Unitárius Óvoda** a közelmúltban két táborot szervezett Szindén. A nyári tanszünet első hetében (**június 23–27.**) 40 óvoda és 13 felnőtt (óvónők, szervezők) táborozott a szindi unitárius paplakon. **Július 21–26.** között ugyanott került megszervezésre az Unitárius Óvoda II. Élmenytáborra, amelyben félszáz 7–13 év közötti gyermek vett részt 15 óvónő és szervező vezetésével.

• **Július 26–27-én** került sor a **Kolozsi Magyar Napokra**. A civil szervezetek, valamint a magyar egyházak előljárói által szervezett rendezvény célja a kisebbségben élő, politikai és személyes érdekek mentén megosztott magyar közösség összefogása volt, olyan programok szervezésével, amelyeket minden érdeklődő magáénak érezhet, és támogatni tud.

A szombati nap közös istentisztelettel és megnyitóval indult. Ezt követték a minden korosztály számára szervezett szórakoztató és főként helytörténelmi jellegű ismeretterjesztő programok. Délután néptáncfalalkozóra került sor, este pedig a fürdőn hagyományos Anna-bált tartottak.

A vasárnapi istentisztelet után a fiatalok focibajnokságon, a gyermekek pedig mese- és versmondó versenyen, továbbá báb-színház-előadáson vettek részt. A kultúrotthonban ismeretterjesztő előadásokat mutattak be, többek között a kolozsi gazdálkodás történetéről, valamint Kolozs természeti értékeiről és azok védelméről.

A rendezvényt a Bethlen Gábor Alap és a Communitas Alapítvány is támogatta.

• **Július 26-án Mészkőre** látogattott a **Bencédi Unitárius Egyházközség** majdnem félszáz tagot számláló küldöttsége. Meglátogatták a tordai sóbányát, majd a mészkői testvérgyülekezet tagjaival közösen a Tordai-hasadékba kirándultak. Este a Balázs Ferenc Szeretetotthonban, vacsora mellett folyt az ismerkedés, a kapcsolatok erősítése. Vasárnap istentisztelet után a vendégek megkoszorúzták Balázs Ferenc sírját.

• A kolozsvári János Zsigmond Unitárius Kollégium idén tizedik alkalommal szervezte meg a *Pusztuló kövek nyomdokában* nevű **biciklitúrás expedíciót július 27-vel** kezdődően. A negyven diákkal induló jubileumi túra célpontjával a törökországi **Rodostót** tűzte ki, II. Rákóczi Ferenc erdélyi fejedelem és kísérei száműzetési helyét. A túra egyedi és kiemelt célja Ibrahim Müteferrika (Székely Ábrahám), volt kolozsvári diák, a török nyomda megalapítójára való emlékezés, munkásságának a köztudatban való erősítése volt. Rodostóban található emlékművét a török nemzet nagy tiszteltele övezi.

Az expedíció útvonala az Erdélyi Szigethegységen keresztül Lugost érintve Orsova irányában haladt. Bulgáriába Calafatnál keltek át. Az ország területén közbiztonsági okokból autóba szállva haladtak Törökországig, ahol Rodostóba való érkezésük előtt meglátogatták Drinápolyt és Isztambult.

A tizenhat napig tartó túra teljes távja meghaladja a 2500 kilométert, ezért visszafelé társasgép-járművel utaznak. Hazaérkezésük időpontja augusztus 11.

• **Július 28. és augusztus 3. között** a székelyderzsi és székelymuzsnai egyházközségek közös szervezésben tartották a **X. Unitárius Gyermekeket**. A lelkészházaspár, énekvezér és gyülekezeti önkéntesek irányításával mintegy 80 gyermek vett részt a vallásórai jellegű foglalkozásokon, csoportjátékokon, kézműves- és drámapedagógiai tevékenységeken.

• A Kolozs-Tordai Unitárius Egyházkör **2014. augusztus 16-án, szombaton** szervezi meg a **II. Tordai-hasadéki Unitárius Találkozót**. Az egész napos rendezvényre délelőtt 9 órától várják a résztvevőket. A találkozó programjai 10 órakor kezdődnek az alkalmi, szabadtéri istentisztelettel, melyen Solymosi Zsolt lelkész-vallásos tanár prédikál, és Kertész Rozália végzi az énekvezérei szolgálatot.

A kulturális műsort (az Aranyosszék Néptáncgyűttes felépése, a magyarszováti Dezső Erzsébet népdal-előadása, szavaltók) tartalmazó ünnepélyes megnyitó után mindenkinek szerveznek programokat: a gyerekeket színes és érdekes tevékenységek várják, a fiatalokat és felnőtteket előadások, kirándulások, sporttevékenységek, főzőverseny, íjászbemutató, az egyházkör sajátosságait ismertető kiállítás, koncertek.

A találkozó helyszíne a Tordai-hasadék magyarpeterdi oldalán levő kemping.

A LÉLEK KENYERE

A nem-duális elme és az elkülönültség illúziója

JAKABHÁZI
BÉLA
BOTOND

„A gondolat végül széttör minden káprázatos formát, – keserves út ez az egyszerűség felé” – írja Szilágyi Domokos. Ahogy a költő kezéből, az élet-halál, szenvedés-szeretet összefüggéseinek felismerésekor kicsúsznak a rímek és a versírás szabályai, úgy a szentséget, az istenséget, vagy végső valóságot kereső, megtapasztalására vágyó egyén számára is a vallásosság külső formái mögött, mellett, avagy a „káprázatos formák” helyett megszületik egy olyan elemi erejű felismerés, amely a keserves istenismeret, és ettől elmaradhatatlan önismeret útján vezet az eredeti egység, egyszerűség és teljesség-érzés állapotába. Amikor már jelentéktelenné vált az Istenről és a Vele való kapcsolatunkról kimondott szó, a *vall-ás* (a páratlanul tömör és lényeglátó magyar nyelv egyik ritka „melléfogása”, hogy az egyéni vagy szervezett és intézményesített spiritualitást a kimondott szóval, vallomással hozza összefüggésbe), viszont nagyon fontossá vált a szó legnehezebb értelmében vett *re-ligió*, azaz életünk visszakötése annak forrásához és céljához: az Egyetlenhez. Ahhoz, aki/ami maga a teljesség és az egyszerűség is egyben. Az, akihez/amihez részre szakadt elmével és gögös szívvel képtelenség közelíteni.

Feltételezem, hogy azért kísért vagy kísérthet, hogy a magát mindenben kinyilatkoztató istenség helyett a moralizáló és esetenként iratok által rekonstruált isten-pótlékot vagy isten-bálványt választjuk, mert amíg az utóbbi kiszámítható, addig az előbbi biztonság helyett teljességet ígér. Nem a megváltoztathatatlan megváltoztatását, hanem az emberi sors tö-

rékenységébe rejtett áldás megélését. Ehhez a felismeréshez, és ennek megéléséhez a hétköznapi, dualista módon gondolkodó elménk nem képes. Az sem segít, hogy egy olyan társadalomban élünk, amelyben a domináns kultúra beszűkítő és magát mindenki másnál felsőbbrendűnek tartó ethosza meggyőző arról, hogy botrányosan kilógunk a sorból, ha a

tozásunkat: Isten az egyetlen valóság.

Életünket olykor széttöredezettnek tapasztaljuk meg. Ilyenkor elménk hajlik arra, hogy „mindent rendbe tegyen”. Ezért felépíthet magának egy hamis énképet, amelyet sokszor egy egész életen keresztül védelmeznie kell, mivel törékeny, szeszélyes, gyanakvó és ítélkező. Ezt a beszűkültséget a hét-

„Aki engem látott, az Atyát is látta. (...) Én és az Atya egy vagyunk.” (Jn 14,9b; Jn 10, 30)

nyitottság és tanulásvágy szerénységével, friss elmével, és kíváncsisággal keressük az Egyetlennel való közösséget. Olykor azonban keresésünk és szenvedélyes vágyakozásunk a szentség közvetlen megtapasztalására mindennél fontosabbá válik. Persze ez nem unitárius kiváltság, viszont a Dávid Ferenc-i lelkület kimondottan segítségünkre van. Olyan ez, Marcus Borgot parafrázálva, mint ha újra és ismét a legelső alkalommal találkoznánk Jézussal. Ezúttal Jézussal és tanításával való találkozás újra az Egyetlen, oszthatatlan és címkézhetetlen valóság megélésére hív: Isten megtapasztalására. Jézus, a nyugati világ nagy kontemplatív mestereként, a kettősség-mentes, azaz nem-duális elmét, gondolkodásmódot hirdeti: nemcsak Isten egyetlen, hanem a világ és mi is benne egyetlen egységet alkotunk. Ilyen összefüggésben a templomaink bejáratán olvasható *Egy az Isten* felirat már nem a letűnt korok trinitárius-antitrinitárius vitáit idézi, hanem a dualizmus tagadása által az Istennel, teremtett világgal és minden lényvel való lényegi összetar-

köznapi elme nem akarja, vagy nem tudja segítség nélkül felismerni, holott ismertetőjegyei szembeötlők: elidegenedés, bűntudat, el-lenségesség, a valóság elfogadásának képtelensége, öngyűlölet, erkölcsi felsőbbrendűség érzése, rugalmatlanság és kicsinyesség. Ez az elme, és a lelkület, melyet szül, belerángathat abba az álomvilágba, amelyből fájdalom, csalódás és sok féltve őrzött illúzió széttörése nélkül még senkinek sem sikerült felébrednie. A dualista elme ítélkező elme: a világot és embereket részekre osztja. Szétválasztja elfogadható énünket az elfogadhatatlan, megvetett árnyék-énünktől és életünktől. Ezzel ellentétben a nem-duális, mondhatnám, hogy *unitár-ius* elme tudja, hogy nem kell semmit sem elrejtene (például a peremen élőkkel, a megvetettekkel, kiközösítettekkel és ellenszenvesekkel való közösségvállalást, amely mély Isten- és önismeretre vezet: szorongásainkkal, félelmeinkkel való szembenézéshez, emberségünk teljességének elfogadásához, a magát esendőségünkben kinyilatkoztató isteni erő megsejtéséhez). Ha a legképtelenebb és

számunkra undorító helyeken is felismerjük és megéljük Istent, akkor a teljes teremtett világban megérezzük. Jézus nem-dualista tanítása erre vonatkozik, és ilyen elmével már érthető, hogy miért mondja azt, hogy ne állj ellen a gonoszoknak, szeresd embertársad úgy, mint saját magad, adj annak, aki kér, és bocsáss meg, fenntartások nélkül, sőt, hogy szeresd ellenségedet. Így már világos, miért a bűnösök barátja Jézus, és miért kéri tőlünk is ugyanezt, a szentség megélését az itt és most-ban (bárhol és bármikor legyen is az).

A jézusi tanításban a nem-duális elme állapota az osztatlan valóság szelíd megtapasztalása, Isten

országa. Egy olyan „hely”, amelyet a keresztény hagyományban neveztek mennyországnak, üdvözülésnek, újjászületésnek vagy a megváltottság állapotának. Nem csupán mentális leképzése egy váagnak, ami a teljességet, örömet és szabadságot idézi, hanem teljes önátadás Istennek, ezáltal az istenséggel való együvé tartozás megtapasztalása. Az egységérés által a világ visszarendeződik eredeti harmóniájába, rendjébe. Nem az emberi törekenység megszűntetése ez, hanem a sérthetőségben testet öltő szentség megtapasztalása.

A szentség és világ egységének megtapasztalásának a hétközna-

pi, duális elme makacsul ellenáll. Ezért van szükségünk egy következő lépésre, „minőségi ugrásra”, amely új szempontot nyújt számunkra arról, hogy kik vagyunk, mit akarunk életünkkel, hogyan akarunk viszonyulni egymáshoz és az egész teremtett univerzumhoz. Jézus és mai kontemplatív mesterek következetesen tanítják Istennel és a teremtett mindenséggel való egységállapotunk felismerését, a feltétlen és határtalan szeretet, gyöngédség szemével való nézést, a kitartó erőfeszítést, végső sorban a Gondviselés megtestesítését. A „káprázatos formák” helyett a teljesség és egyszerűség felé vezető ösvényt.

FOHÁSZ

„...jőjjön el a te országod, legyen meg a te akaratod, amint a mennyben, úgy a földön is.” (Mt 6,10)

Szerető Istenünk, gondviselő jó Atyánkl!

Áldott Tanítónk, Jézus mintaimádságának országod eljövételéről és akaratod megvalósulásáról szóló kérését ismételve fordulunk Hozzád imádságunkban, hálát adva Neked azért, hogy ez a kérés visszhangra talált bennünk. Nem először visszhangozza e kérést a mi szívünk, szánk nem első alkalommal mondja ki. Nagyon sokszor elmondtuk már, és – reméljük – még nagyon sokszor el fogjuk mondani.

Ám e kérés gyakorisága mellett, megfogalmazódik bennünk és Téged keres a kérdés is: elég-e a jézusi mintaimádság állandó ismétlése ahhoz, hogy egyszer eljőjjön a Te országod, hogy meglegyen a Te akaratod? Hogyan kell ezt elimádkozni annak érdekében, hogy a hőn óhajtott kérés végre valósággá váljon?

Hisszük és érezzük, hogy a Téged őszintén, kitárulkozó szívvel

keresők-kérdezők számára készen áll feleleted. És csak a lélek csendjében, áhítatában hallható szent szavad megérteti az így kérdezővel: nem elég a jézusi imádság kéréseit szüntelenül szajkózva, gépiesen imamalmozva, karba tett kézzel a Te országod megvalósulására várni. Országod jöttéhez, akaratod megvalósulásához a kérés átérzése szükséges elsősorban. Megérezni és megérteni azt, hogy mi magunk is a Te akaratod megvalósulásának eszközei vagyunk, azzá kell nemesednünk, ha azt szeretnénk, hogy eljőjjön, első fokozatként legalább belőlünk kibontakozzon: a Te országod.

A Te országod jöttét tehát, kötelező módon, a Te akaratodra hangolódásunknak kell megelőznie. Ha azt szeretnénk, hogy igaz, jó és szép legyen ez az élet, akkor nekünk is – a Te lényed alapvető jellemvonásaiként – az igazat, jót és szépet kell szolgálnunk és diadalra vinnünk már itt ezen a földön.

PÁLFI DÉNES

Kérünk, ezt értesd meg minden gyermekeddel. Azokkal, akik készek az akaratod szerinti, a Te országodat gyümölcsöző életre, de azokkal is, akiket értetlenkedésük, tékozló életük lélekben messze sodort Tőled és testvéreiktől, országod boldogságától. Értesd meg velük, velünk, hogy ez a mennyet-földet átfogó, átható boldogság rajtunk is múlik, méltó imádságunk és tettünk, életünk árán lehet osztályrészünk.

Ezzel szemben a Te akaratod nélkülünk is megvalósul, meglesz. Sokan, amikor ezt kimondják, kérik, rosszra gondolnak: szenvedésre, betegségre, halálra. Pedig Te azt akarod, hogy életet nyerjünk, lelki boldogságban, üdvösségben legyen részünk. Ennek érdekében segíts akaratod teljesítésére, Istenem, a Te jó Lelked vezéreljen mindannyiunkat az egyenes, keskeny, de a Te országod felé vezető úton.

Ámen.

Beavatás

RÁCZ NORBERT

• Talán nincs is olyan ember az unitárius egyházban, aki ne őrizne egy-egy élményt konfirmálásával kapcsolatban. Lehet egy csíny, amit zsenge tizenévesen tett meg papja háta mögött, vagy az ünnepély izgalma, egy tábor, a lelkész egy mondata, vagy a kátésok közössége. Valami, mégoly kicsi és jelentéktelen élmény, ami mégis étellel és valósággal telik meg valahányszor csak azt halljuk: konfirmáció. Köztudott, hogy ennek az egyéves folyamatnak két fő célja van. Egyrészt a konfirmációra való felkészítő rendjén, kérdésről kérdésre haladva, elsajátíthatunk néhány alapvető dolgot vallásunkról, egyházunkról. Másrészt, az ünnepi istentisztelet folyamán, jelképesen befogadnak egy gyülekezet önálló tagjai közé. Egy beavatási rítusról van szó, éppen ezért olyan lényeges elem az izgalom, a kérdések és válaszok szó szerinti elsajátítása, a gyülekezeti tagok jelenléte, amely révén a felnőttek a hitbeliekben éretteknak nyilvánítanak minket. Természetesen ez a lelki érettség távolról sem jelenti a végső tudást, hanem azt, hogy rendelkezünk azokkal az alapvető eszközökkel, amelyeknek segítségével kereshetjük hitünk igazolását, megfogalmazhatjuk kérdéseinket.

Az is könnyen belátható, hogy bár egyházunk elég nagy területen fekszik, a konfirmáció során csak képzeletben, lelkészeink tehetsége szerint láthatjuk azokat a helyeket, amelyek meghatározóak történelmünk szempontjából. Csak képről nézhetik a legtöbben a kolozsvári kerek követ, vagy ismerkedhetnek meg Balázs Ferenc templomával, csodálhatják meg a Székelykő lábainál fekvő Torockót. Csak lelki szemeink előtt elevenedik meg Székelyderzs csodálatos temploma, amelyben még a levegővétel is felér egy imával, vagy a Homoród mente, ahol az apró falvak, fehér templomaikkal úgy helyezkednek el, mint igazgyöngyök a láncon. És a legtöbben csak hírből hallottak Vargyasról, Nagyajtáról vagy Bölönről. Pedig egyszer, az életben legalább egyetlen egyszer meg kell adni minden egyes unitáriusnak azt a lehetőséget, hogy elzarándokoljon – többek között – ezekre a kegyhelyekre, és magába szívja a kőbe, falba és emberi tettbe írt unitárius hittant. Ebből a *kell*-ből született a konfirmáltak mozgótábora, amely az adott évben konfirmált fiatalokat hívja, hogy egy hét alatt bejárják Erdélyt, és elmélyítsék, élővé tegyék mindazt, amit a szó gyakran oly halványan ad vissza.

Az ember az egyedüli lény, aki utazásaiban nemcsak térbeli elmozdulást tapasztal, hanem az útnak, a látottaknak többletlényeget tulajdonít, aki kézzel meg nem fogható, de valóságos jelentést tud adni egy helynek, személyes és sokatmondó jelképekbe képes átváltani a látott valóságot. Ez a mi táborunk is egy

ilyen alkalom, amely során tíz templomot mutattunk be hatvanöt frissen konfirmált ifjúnak. Arra buzdítottuk őket, hogy közösséggé váljanak, egymásra hangolódjanak, és a játékban, a beszélgetésben, a buliban, a felszabadultan vidám és az elmélyülten csendes pillanatokban egyaránt érezzék és éljék a vallásuk kézzel meg nem fogható, szemmel nem látható, de alapvető igazságait, megállapításait.

Idén július 14-én kezdődött a zarándoklat. Hol máshol, mint Kolozsváron, egyházunk epicentrumában, ahol először prédikált Dávid Ferenc az egy és oszthatatlan Istenről? Sajátosak az első napok. A fiatalok serege nagynak tűnik, az emberek közötti távolság jól látható. Meg is töltöttük a János Zsigmond Unitárius Kollégium tornatermét, hosszú sorban kígyózva jártuk végig az iskola folyosóit, kicsit bágyadtan,

kicsit ijedten, kicsit nem találva a helyünket, és ezért zavartan hallgattuk az idegen emberek, nagy és tekintélyes emberek, aligazgatók, teológiai tanárok ismertetőit. Az ember ilyenkor érzi azt, hogy jobb lett volna el sem jönni, otthon maradni a megszokott világban. Még jó, hogy van pár ismerős, akad néhány szimpatikus ember, akivel a zavar torokszorogató érzését el tudja ütni az ember. Még jó, hogy éjszaka lehet egy kicsit játszani, viccelődni a szobákban.

Másnap utunk Torockóra vezetett, ahol Csécs Márton helyi lelkész mellett Jókai Mór is kalauzolt minket, hogy minél közelebb kerüljünk az egy Istenhez. Ezután a Tordai-hasadékban történt túra segített abban, hogy egyre közelebb és közelebb kerüljünk egymáshoz, majd Mészkon, Balázs Ferenc templomában megidézhettük annak az embernek a szellemét, aki önmagát magként vetette el a rög alá, hogy nőjön új élet.

Végre szerdán búcsút intettünk a Kincses Városnak. Tordán időutazást tettük vissza 1568-ba, annak az országgyűlésnek a helyszínére, ahol az erdélyi rendek először mondták ki, hogy minden közösség szabadon választhat magának prédikátort, mert a hit Isten

ajándéka. Meg is csodáltuk a múzeumban Kőrösfői-Kriesch Aladár monumentális festményét, amit a legtöbben csak lekicsinyítve láttak eddig.

Marosvásárhelyen Lőrinczi Levente helyi segédlelkész és táborvezető ismertette a gyülekezetek életét, és énekeltünk közösen a Bolyai téri templomban. Végre késő délutánra érkezünk meg a szállást nyújtó Székelykeresztúrra, ahol az utazás porát fergeteges buli keretében ráztuk le magunkról.

A következő napon helyben maradtunk. A délelőtti folyamán különböző csoportos foglalkozásokon vehettünk részt. A családfakészítés rejtélyeibe, fontosságába tekinthettünk bele, drámajátékokat próbáltunk ki, énekeltünk, valamint a hit és értelem kapcsolatáról beszélgethettünk az Amerikai Egyesült Államokból érkezett Jennifer Emrichhel. Délután Lakatos Sándor, a székelykeresztúri Berde Mózes Unitárius Gimnázium vallásstanára ismertette egyházunk eme rendkívül értékes oktatási intézményének múltját és jelenét. Elhangzott az is, hogy nem burkolt szándékunk: győzzük meg a hamarosan középiskolába iratkozókat arról, hogy válasszák valamelyiket a két felekezeti iskolánk közül. Este pedig jót mulattunk mindnyájan az „U-faktorban”.

Másnap búcsút intettünk Székelykeresztúrnak, és ellátogattunk Székelyderzsbe, megnéztük a páratlan templomot, amelynek minden zugában van elrejtve titok, ahol a történelem együtt él a faluval. Ezután megcsodáltuk egyházunk legmagasabb tornyát Homoródalmáson, majd a közös éneklés után utunkat Vargyas felé vettük. A település szépen felújított templomában Sütő Béla gondnok beszélt nekünk a gyülekezetről. Estére érkezünk meg Nagyajtára, ahol be is rendezkedtünk a gyülekezeti házba, valamint a vártemplom egyik bástyájába. Este, ebben az ősi templomban, együtt evezünk a daltutajon.

Szombaton kicsit kedvtelenül ébredtünk. Mindenki érezte, hogy táborunk lassan a végéhez közeledik.

A fáradtság, a megannyi információ, esemény, tevékenység ellenére kicsit nyújtottuk volna még az időt, lassítottuk volna a pillanatokot, hogy maradhassunk még együtt. Délelőtt mintegy összegzésként elmondtuk, hogy közöttünk vannak egyházunk jövődöbéli gondnokai, keblitanácsi tagjai és lelkészei. Elhangzott, hogy unitáriusnak lenni jó, kiváltság, amire büszkék kell legyünk, hogy bár a tábor véget ér, hamarosan találkozni fogunk az ifjúsági egyesület rendezvényein, hogy a közös utunk csak térben közeledik a végéhez, ám az igazi az csak most kezdődik. Este pedig a templomban, a gyertyák lángjánál vallottunk a táborról, élményeinkről, tapasztalatainkról. Néha el-elcsuklott a hang, néha legördült az arcunkon egy-egy könnycsepp, mert jó volt együtt lenni, közel lenni egymáshoz, jó volt énekelni a táborút mellett, szép volt emlékezni, érezni, hogy barátokra, közösségre leltünk.

Táborunk vasárnap istentisztelettel zárult, amelyen Fekete Levente nagyajtai lelkész oktatott, erősített minket, majd következett a búcsú, az ölekezés és a rövidebb-hosszabb út hazafelé.

Most pedig nézem, amint az egyik közösségi oldalon egyre több kép jelenik meg a táborról, és a képeken keresztül felelevenednek az események, történések. Jó volt ez a tábor? Határozottan igen! Nagyon jó! Azért is, mert azon pillanatok közé tartozik, amelyek egyediek, de azért is, mert amit egy éven keresztül szóban hallhattunk, mondtak el a lelkészek, e hét alatt valósággá: templommá, várossá, faluvá, emberre és közösséggé, érzéssé, barátsággá változott. Most már érezzük is, tapasztaljuk is, hogy unitáriusnak lenni tényleg jó, élmény és öröm. Illesse köszönet elsősorban a fiatalokat, akik étellel és értékkel töltötték fel ezt a hetet. Illesse köszönet ugyanakkor lelkészeiket is, akik elküldték őket ebbe a táborba, és azokat a lelkészeket és gondnokokat, akik fogadtak minket zárandoklatunk folyamán!

Nagyvilág

• Ördögöt űz a katolikus egyház

Hivatalosan elismerte a Szentszék, a római katolikus egyház legfőbb intézménye a nemzetközi ördögűzők társaságát, amelynek tagjai arra hivatottak, hogy megszabadítsák az embereket az őket kínzó démonoktól.

A *L'Osservatore Romano* című vatikáni lap július 1-jén számolt be arról, hogy a vatikáni Klérus Kongregációja jóváhagyta a szervezet szabályzatát, és az egyházjog alapján elismerte a csoport működését. A lépés azt jelzi, hogy a római katolikus egyház elfogadja az ördögűzés vitatott gyakorlatát.

Az ördögűzők társaságának világszerte harminc országban mintegy 250 katolikus pap a tagja. A szer-

vezet egyik alapítója Gabriele Amorth atya, aki Róma legfőbb ördögűzőjeként vált ismertté.

A katolikus egyház 1999-ben adott ki egy ördögűzésről szóló, átdolgozott kézikönyvet. Magára a jelenségre 1973-ban hívta fel a nem katolikus közönség figyelmét *Az ördögűző* című amerikai film.

Ferenc pápa elődeinél gyakrabban beszél az ördögről, és tavaly kezét egy elmondása szerint négy demontól kínzott férfi fejére tette.

Francesco Bamonte atya, a társaság vezetője azt mondta, a Vatikán elismerése nem csupán nekik, hanem az egész egyháznak örömeire szolgálhat. „Az ördögűzés egyfajta jótékonykodás, amely a szenvedők javára válik.” (mti)

Orvoskongresszus alkalmából megkoszorúzták dr. Gyergyay Árpád sírját

Július 2. és 5. között Kolozsvárt rendezték meg a Duna menti országok 13. nemzetközi fül-orr-gégészeti konferenciáját. Ezen éppen 13 Duna menti ország legtekintélyesebb szakemberei, valamint meghívottként számos más ország, sőt az Egyesült Államok szakorvosai is részt vettek. Tíz magyarországi és tíz erdélyi magyar fül-orr-gégész is megjelent, többségük előadást tartott. Itt volt a Magyar Fül-orr-gégeorvosok Társaságának elnöke, Gerlinger Imre pécsi professor, továbbá Répássy Gábor és Tamás László budapesti professorok, Csanády Miklós és Bella Zsolt szegedi orvostanárok. Marosvásárhelyről több magyar fül-orr-gégészetet tanuló rezidens orvos is eljött.

Szentannai Dénes székelyudvarhelyi kórházi főorvos kezdeményezésére a magyar résztvevők pénteken délután kivonultak a Házsongárdi temetőbe, s megkoszorúzták dr. Gyergyay Árpád, a kolozsvári klinika-alapító fül-orr-gégész egyetemi tanár sírját. A koszorút a Fül-orr-gégeorvosok Társaságának nevében

Gerlinger professor, az erdélyi orvosok képviselőiben pedig Szentannai főorvos tette a sírra. Az alkalomra Szentannai doktor egy kis füzetet is összeállított *Töredékek az erdélyi fül-orr-gégészet történetéből* címmel. Ebben részletesen kitér Gyergyay Árpád (1881–1952) életútjára és világviszonylatban elismert tudományos munkásságára. A füzetet valamennyi résztvevő megkapta. Gyergyay professor az Unitárius Kollégium jeles tanítványa volt, 1931-ben a kollégium felügyelő gondnokául választották.

GAAL GYÖRGY

Temetőtakarítás Ravában

Pünkösdi ünnepén az istentisztelet után a ravai templomból kijövet a Ravából elszármazott, de az ünnep idejére hazatért ravaiak az otthon élőkkel összetanakodtak. Elhatározták, hogy közmunkát szerveznek, és őseik nyugvóhelyét, a temetőket közös erővel kitakarítják. Az elhatározást tett követte, és a hívó szóra közel harmincan gyűltünk össze július 5-én Ravában. Kaszával, fejszével, különböző munkaeszközökkel felszerelve néhány óra leforgása alatt lekaszáltuk, kitisztítottuk a temetőket.

A közösen elvégzett munka áldásos eredményén túl jó érzés volt találkozni rokonokkal, barátokkal elszármazott falustársakkal, munka közben feleleveníteni régi emlékeket, elfogyasztani a ravai unitárius testvéreink által szeretettel elkészített szendvicset,

bort, üdítőitalokat, a finom pánkót. A közmunkán jelen volt az egyházközség beszolgáló lelkésze, Balázs Sándor és vezetősége, valamint sokan az odahaza élő unitáriusok közül.

Nem ez volt az első hasonló közmunka a ravai unitárius egyházközségben. Az elmúlt években Varró Bodoczi Barna, jelenleg szentgericén szolgáló unitárius lelkész jelenlétének köszönhetően az egykor népes, de az elmúlt fél évszázadban fokozatosan elnéptelenedett és kiüregedett faluba és egyházközségbe új élet költözött. A templomot, a lelkészi lakást, a gazdasági épületeket, a templomot és lelkészi lakást körülölelő várfalat javították, a magas dombon fekvő temetőkertbe fából készült lépcsőt építettek. A temetőket két évvel ezelőtt is nevezett lelkész lelkes irányításával közmunkával takarították ki.

A lelkesedés, a szeretet lángja lobog tovább Ravában. A szentlélek pünkösdi lángja ebben az esztendőben is lánggra lobbantotta és nemes tette sarkallta a lelkeket. Az erdők ölelésébe rejtett, elszigetelt, de gyönyörű településen, mesék és legendák csodálatos világában egy maroknyi közösség élni akar. Július 5-én összetartozásból, szeretetből, őseik iránt érzett tiszteletből a ravaiak szép példát mutattak. Adja a jó Isten, hogy a szeretet és összetartozás pünkösdi lángja lobogjon ezután is közösségeink, híveink, mindannyiunk lelkében, és indítson hasonló nemes tettekre, közösségeink, Egyházunk szolgálatára.

KECSKÉS CSABA

A lengyel unitáriusok nyomában

KOVÁCS SÁNDOR

• „Lengyel, magyar – két jó barát, együtt harcol, s issza borát.” Nagyon sokan ismerjük ezt a rímbe-szedett közmondást, és a két nép történelmi barátságáról is sokat tanultunk már az iskolában. Kevesebben tudják azonban azt, hogy az erdélyi egyházat némiképp megelőzve, a 16. században Lengyelországban is unitárius eklézsiák alakultak. A magukat lengyel testvéreknek (*bracia polscy*) nevező hitelődeink szoros kapcsolatot tartottak fenn az erdélyi unitáriusokkal. Lengyelországban ariánusként emlegették őket, majd később a szociniánus névvel illették. 1660-ban történt kiűzetésük után lengyelországi közösségeik gyakorlatilag felszámolódtak. 2014 júliusában amerikai unitárius univerzalisták és erdélyi unitárius lelkészek zarándokoltunk el Lengyelországba, számba venni a még megmaradt szellemi, tárgyi örökséget. A közös zarándoklat ötlete 2013-ban a Louisville-i Főtanácson született. Az Unitárius Lelkészek Országos Szövetsége elnökének, Csete Árpádnak felvetése tökéletesen beillett John Buehrens, az egykori UUA-elnök terveibe, és hosszú előkészületek után megkezdődhetett a szervezés. Sajnálattunkra Csete Árpád nem tarthatott velünk, ezért erdélyi részről Farkas Dénes kolozsi nyugalmazott, Máthé Sándor brassói, Simó Sándor homoródjánosfalvi, Solymosi Alpár csíkszeredai lelkész, illetve Kovács Sándor teológiai tanár képviselték szövetségünket. Dr. Gellérd Judit és férje, dr. George Williams ugyan az amerikai delegáció tagjai voltak, de már Kolozsvárról együtt utaztunk, és örvendtünk a viszontlátásnak. A remek társaság, a szemet és szívet gyönyörködtető táj, Magyarország határtalan szépsége mindannyiunkat elbűvölt, észre sem vettük és már át is léptük a lengyel

határt. Némi útkeresés után szerencsésen megérkeztünk a Krásniów településhez tartozó, de a semmi közepén álló, Wisniewski nevű szállodába, ez lett szálláshelyünk a következő napokra. Itt találkoztunk amerikai barátainkkal és lengyel idegenvezetőnkkel.

Az első este a hangulatos beszélgetések és ismerkedés jegyében telt el.

Raków a lengyel unitáriusok központja

Július 5-én reggelizés és rövid megbeszélés után buszra ültünk, és elindultunk a méltán híres Raków városa felé. Néhai professzorunk, dr. Erdő János által tanítottak lassan-lassan felelevenedtek elménkben, és nagy izgalommal vártuk, hogy megérkezzünk az 1569-ben alapított városba, oda, ahol egykor a mi hitelődeink dolgoztak, imádkoztak, vitatkoztak azon, hogy milyennek kell lenni Isten földi országának. Eszünkbe jutott, hogy itt tanult egykor a kolozsvári kollégium lektora és ihletett poétája, Kolozs városka megbecsült papja,

A rakóvi „kerek kő”

Varsolci M. János; és innen tért haza Köpeczi Beke Miklós is, hogy szeniorként fellázza a kollégiumi diákságot a régi törvények eltörlése és az új hitelvek bevezetése miatt. A Raków városát jelző tábla után kiszálltunk a buszból és találkoztunk a Raków Társaság tagjaival, azzal a lelkes kis csapattal, amelyik még szívében viseli a ma színtiszta katolikus település hajdan volt ariánus múltját is. Idegenvezetőink egy náddal és sással borított helyre mutattak; egykor ott nyomda, papírmalom és messze földön híres iskola működött, de ma már romjai sincsenek és emléktábla sem utal arra, hogy 1638-ig itt éltek a Lengyel Kisegyház tagjai. Az ariánus temetőnek sem kegyelmezett a feledés, a jeltelen sírokban porladó csontok mellett kegyetlen a kegyelet. Az erős római katolikus identitás minden emlékét felszámolta a rakóvi unitáriusoknak, az 1665-ben épült katolikus templom emléktábla hirdeti, hogy győzedelmeskedtek az ariánus eretnek fölé. A plébánia udvarán pár évvel ezelőtt még egy csónak állt, oldalán a *Párbeszéd – Tolerancia* lengyel nyelvű felirattal. Úgy tűnik, a két erényről megfeledkezett a városvezetés, remélhetőleg a Raków Társaság munkája nem lesz hiábavaló, s a város 2019-ben, alapításának 450. évfordulóján több emléktábla jelöli majd azokat a helyeket, ahol hitelődeink éltek. Az egykori imaházban javítottak, dolgoztak a munkások, turista centrum lesz, ez már bizonyos, kérdés csupán az, hogy az épülő és szépülő kisvárosban a rakóvi „kerek követ” leszámítva marad-e unitárius emlék? A rakóvi „kerek kő” tulajdonképpen egy szögletes kőtömb. A város egyik újrakövezett terén szerényen őrzi a lengyel testvérek és a város megalapításának emlékét. Az 1969-ben megjelölt kő ma is sokakat sért...

A Raków Társaság tagjaival együtt költöttük el vacsoránkat a Kurozweki kastélyban. A 15. században a Kurozwanky család építtette impozáns kastély a 18. században kapta mai barokk és klasszicista alakját. A gyönyörűen díszített öttengelyes homlokzat mögött csodálatos palota húzódik, amely ma is a család leszármazottaié; közkedvelt vendéglátóhely, ottlétünkör is lakodalmi multság volt az emeleti termekben. Az ízletes vacsora után a remek moldáv vörösborral mondott pohárköszöntők a Raków Társaság tagjait és munkáját éltették. Bizunk benne, hogy a mi unitárius örökségünk nem megy veszendőbe.

Imaházak, templomok, avagy az idő nyomában

Július 6-án a Kielce-i püspöki palotát kerestük fel, előtte azonban megálltunk Ublinek kistelepülésén, és kívülről megnéztük az egykori ariánus imaházat. Masszív, kőlabakkal jól megtámasztott építmény fedélszerkezetű épületet jártunk körbe, már amennyire a burján azt megengedte. Az elhagyatott imaházban évekkal ezelőtt még konferenciát tartottak, talán a helyi hatóságok közreműködésével lehetne még valamit tenni...

A Kielce-i püspöki palota a krakkói püspökök nyári rezidenciájául szolgált. Az impozáns épület a 17. században készült késő reneszánsz kora barokk stílusban. Építészete Tommaso Poncino gyönyörűen ötvözte a lengyel és az olasz építészeti hagyományokat. A palotában most múzeum működik. Mi végigrohantunk a termeken, futtában megcsodáltuk a freskók, gobelének sokaságát, a páratlanul szép festett famennyezetet, az intarziás bútorokat, de alaposan sajnos semmit sem vehettünk szemügyre. Tulajdonképpen egyetlen mennyezetfestményért jöttünk ide, Tommaso Dolabella velencei olasz festő a lengyel testvérek

rakóvi kiűzetését (1638) festette meg. A monumentális kép központjában IV. László (Wladyslaw Waza) és Zadzik püspök, amint a szejm előtt éppen kimondják az ariánusokat sújtó ítéletet. A palota gondozott kertjén is éppen hogy végigrohantunk, és indultunk is ebédelni. Jó lett volna itt legalább egy fél napot eltölteni, nyugodtan végigjárni a múzeumot, de az idő nagyon szorított, és nekünk délután a zsinatáról és iskolájáról híres Pinczówban kellett lennünk. Ez a város a 16. században a lengyel

Az ariánusok egykori imaháza Ublinekben

reformáció egyik központi bázisa volt. Az Erdélyben is vitázó Francesco Stancaro olasz orvos itt (is) tevékenykedett egy ideig. Az itt működő nyomda és iskola messze földről vonzotta a diákokat, ezért is nevezték a 16. században a települést Szarmata Athénnek. Az egyetlen hitünkhöz kapcsolódó épület egykor talán nyomdaként működött, ablakszemöldökein latin aforizmák.

Július 7-én a Kolosy-i és Cieszkowy-i imaházat látogattuk meg. Előbbi portáléja fölött szép címer a következő betűkkel KM RW KS 1654. Idegenvezetőink nem tudták megmondani: melyik lengyel unitárius család rejtőzik a monogra-

mok mögött. A nemrégiben újrafestett, mindössze egy helyiségből álló szerény imaházban egymás után csendültek fel angol és magyar zsoldárok. Dávid Ferenc éneke betöltötte a falakat, és megidézte azt az időt, amikor még lengyel hitelődeink itt imádkoztak. A boltíves szerény épületre a Czarnocin-i polgármesteri hivatal visel gondot. Az ő érdemük, hogy sikerült az enyészettől megmenteni egy másik imaházat, a Cieszkowy-t is. Az emeletes, kétszintes épület felélt nemrég javították meg, így a legnagyobb veszély, a beázás, egyelőre megszűnt. A két boltíves szobából álló imaházban is szépen szárnyalt a zsoldár, imádkoztunk, és azon elméltünk, amit Máté evangéliumából lengyel testvéreink egykor a falra írtak: „Ne gyűjtsetek magatoknak kincseket a földön.” Az bizonyos, hogy ariánusnak nevezett lengyel testvéreink földi kincsei lassan feledésbe merülnek, a mennyei kincsek azonban arra indították a helyi hatóságokat, hogy megmentse a földi épített örökséget is. A látogatás után a Czarnocin-i polgármesteri hivatal vendégei voltunk, itt az amerikai delegáció elismerő oklevelet adott át a helyi hatóságoknak, közös örökségünk védelméért. Kávéval, teával, süteménnyel kedveskedő lengyel barátainktól búcsút véve Jedrzejow-ba mentünk, a híres Przypkowski múzeumba. A sok tudóst adó ariánus család leszármazottjai 1909-ben alapították a múzeumot. A jelentéktelennek tűnő település a világ harmadik leggazdagabb napóragyűjteményét őrzi. Asztronómiai gyűjteményében évszázadok elbűvölő legkülönbözőbb időmérő eszközeit láthattuk. A nap-, homok- és mechanikus órák bámulatos világában az idő múlását is alig vettük észre, pedig már jól benne jártunk a délutánban. A hely szellemét megidézve négy roppant tehetséges muzsikusként (két énekes, egy lant és egy viola da gamba) bűvölt el a Rakówban kiadott 17. századi éne-

keskönyv dalaival. A lengyel ariánus zsolnárok dallamával fülünkben tértünk nyugovóra.

Socinus Faustus emléke

Július 8-a volt zarándok- és tanulmányutunk fénypontja, hiszen ezen a napon Luslawice-be mentünk leróni kegyeletünket Socinus Faustus síremlékénél. Lengyelország leghíresebb kortárs zeneszerzője, Krzysztof Penderecki birtokán áll a Socinus-emlékmű. A nagy teológus síremlékét 1933-ban emelte a kegyelet. Dr. Gellérd Judit 1997-ben már járt itt, és a Keresztény Magvetőben (Unitárius zarándoklat Lengyelországban Fausto Socinus nyomdokain, KerMagv, 1998. 170–174.) részletesen ismertette Socinus életpályáját és az emlékhely megjelölésének történetét is. Zarándokcsoportunk vezetője, John Buehrens rövid alkalmi beszédben méltatta az olasz teológus jelentőségét, fejet hajtottunk Socinus emberi nagysága előtt, és megkoszorúztuk a síremléket. A megható megemlékezés és közös éneklés után gyorsan megtekintettük a csodálatos birtokot, majd meglátogattuk a szomszédban levő 2013-ban felavatott, Pendereczky kezdeményezésre készült Európai Zenecentrumot. Hihetetlen volt látni a korszerű előadó- és gyakorlótermekkel, felvevő stúdióval berendezett hatalmas épületet. Bámulatos, hogy céltudatossággal, jó ízléssel, az európai források felhasználásával mi mindent lehet elérni! Ha a Kolozsvári Filharmónia egy morzsányit meg-

valósíthatna ebből a centrumból, a zeneművelők (és -kedvelők) minden gondja megoldódna az elkövetkező 150–200 esztendőre. Socinus Faustus síremléke nem is kerülhetett volna ennél jobb és magasztosabb helyre.

Július 9-én búcsút mondtunk szállodánknak, és Krakkó felé vetjük az irányt. A csapat egyik része a wieliczikai sóbánya szépségeit és magyar emlékeit csodálta meg, míg mi – akik már jártunk ott – egyenesen Krakkóba mentünk. A

Socinus emlékműve

sóbánya mesebeli világa elbűvölő, Szent Kinga kápolnája pedig valóságos „földalatti templom”, nem véletlen tehát, hogy ez a sóbánya egyik legnagyobb attrakciója. A wikipédia segített felidézni méreteit: 101 méter mélyen van, hossza 54 m, szélessége 18 m, magassága 12 m. Padlója egységes sóból faragott lapokból áll, a hatalmas sókristályokból összeállított csillá-

rok a mennyezetről 12 méterre lógnak le. A sóbányát meglátogatókkal rövid krakkói intermezzo után az auschwitz haláltábor bejáratánál találkoztunk. Szomorúság ült arcunkon, és az ég is bőségesen ontotta könnyeit. A holokauszt borzalmaiból bőrig ázva és fázva idéztük fel, lépésről lépésre kísért a borzadály. Szomorú nap volt, elsirattuk a második világháború ártatlan áldozatait, zsidókat, szombatosokat, cigányokat...

Július 10-e és 11-e Krakkóé volt. Ez a város minden alkalommal elbűvöli a látogatót, a főtéren zajló pezsgő élet, a Wawel méltósága semmihez sem hasonlítható. Újra megcsodáltuk a Mária-templom hatalmas gótikus szárnyas oltárát, a Posztóházat tarka kavalkádjával, a temérdek templomot, a Kazimierz zsidónegyed, a waweli székesegyház Szent Hedvig és Báthory István síremlékével. Megálltunk a „kosos-ház” Balassi emléktáblájánál, hogy az élet szépségein és örömein, de ifjúságunk számos vétkén is elmélkedjünk. Krakkóban a napok egybefolytak, és egyszer csak azon kaptuk magunkat, hogy búcsúvacsorára gyülekezünk. A szállodánk mellett egy 6. emeleti étteremben leírhatatlan panoráma fogadott. A waweli székesegyház aranyozott díszein még megcsillant a lemenő nap, mi pedig meghatottan köszöntük meg amerikai, lengyel és magyar barátainknak, hogy ilyen csodálatos élményben lehetett részünk. Közös múltunk és közös gyökereink Lengyelországban újból összeértek, áldott legyen az Örökkévaló az együvé tartozás ezen újabb ajándékáért!

„A humor Isten ajándéka” (Báró József)

Jönnek-mennek

Fiatfalvának volt egy nagyon lelkiismeretes harangozója: I. Lajos. Egyéb munkára nem nagyon volt alkalmas, de ezt a feladatot nála jobban senki el nem végezhetette. Imádta Istent, imádta a templomot s a harangokat. Amíg húzta a harangokat, mindig énekel

saját maga alkotta szöveggel a harangok hangján. Egyik szövege ez volt, mikor „húzta össze”: „Jönnek-mennek” – t. i. a hívek jönnek, majd mennek a templomba/templomból. Adja Isten, hogy ne úgy menjenek, mint ahogy jöttek. A templom tegye jobbakká őket.

LŐRINCZI KÁROLY

BÓBITA

Altatás utáni gondolatok

Ha a napi élmények bágyadt-sága rá nem telepszik ólom-súlyával gyermekeim szempilláira, akkor az esti szertartás keretében sor kerülhet még a mesére és az imádság altatójára. Amikor a Miatyánk azon részéhez érünk, hogy „*És ne vígy minket kísértésbe, de szabadíts meg minket a gonosztól*”, Annát a pezsdítő izgalom keríti hatalmába, és lélegzet-visszafojtva várja a gonoszos részt. Ezt eleinte meglehetősen furcsálltam, és nagyon szerettem volna tudni, hogy miért várja ennyire? Nem a félelem és a rettegés menekvését tanúsítja, hanem egész lényemre izgalommal teli várakozás. Aztán elárulja, hogy ő közben azt képzelem el, amint az Isten, a Nagy Jó, megmenti őt, mint a mesében a dali vitéz a hercegekisasszonyt, a Gonosz karmai közül. Harcol érte, kiment valaki erős, láthatatlan, és győz! Hogy ki lehet ez a Gonosz? Lehet egy sokfejú sárkány, egy birsókóros orrú boszorkány, egy rossz szellem vagy egy egyszemű óriás.

Igen, mert az én hét nyarat megért lányom még nem ismeri a háborúk, tömegpusztítás, merényletek gonoszait, akik lehet, hogy első ránézésre nem is csúnyák, nem is hétfejűek.

Gyermekeink lelkében milyen megfoltozhatatlan, összeilleszthetetlen üveggömbök törnek szilánkjaira, amikor megsejtik, hogy néha az igazságosnak, jóságosnak tűnő királyok, vezetők mögött vérengző fenevadak laknak, a tündérszép királylányok testében boszorkányok szíve dobog, az elesett anyóka jó szándéka, mézes-mázasszavai kelepcebe csalogatnak. Ha tudnám, hogy ők csak a szemükkel látnak, akkor örülhetnék, hogy legalább megtanulják, hogy ne ítéljenek a külsőségek alapján. De

tudom, hogy ők inkább a szívükkel csatlakoznak rá a mi rejtegetni próbált valónkra, ezért félttem üveggömbjeiket, és Sziszifusz módjára próbálom mégis a szilánkokat összerakosgatni.

Ha történelemórákon megismerik a különböző korszakok nagy vérengzéseit, akkor megtudhatják, hogy minden kornak megvolt az ügyeletes Gonosza: a pogányok, a keresztények, a nők, a feketék, a sárgák, a gazdagok, a más nemzetiségűek, a más nyelvűek, a Mások. Ádáz harcok, mézszárlások történtek a „szeretet”, a kiválasztottság, felsőbbrendűség zászlaja alatt. Ha a görög mitológiába nyernék bepillantást, akkor azt láthatják, hogy hemzseg a családi kegyetlenségtől, a bosszú szaga átcsap az évezredekben. De ha az előzményeket kutatjuk, akkor megláthatjuk, hogy a gyilkosság mindig egy előző öldöklésre volt a válasz vagy következmény. Áldozatból lett a tettes, s a tettes mindig áldozat is egyben. Aki ilyent tud tenni, abban a Gyermekeket már nagyon korán kiölték.

Mert pusztítani sokféleképpen lehet: a barbár korokban látványosan fegyverekkel tették, mai civilizált világunkban ideológiákkal, elszállt kerettantervekkel, társadalmi elvárásoknak álcázott hangzatos szlogenekkel, az istenarcúságunk tagadásával, nevetségessé tételével.

Amikor mi, felnőttek, gyermekeink sajátos személyiségét, vérmérsékletét, hajlamait, örömeit, könnyeit, dühét és félelmét nem fogadjuk el, helytelenítjük, megdorgáljuk, megszegyenítjük ezért, azt sugalljuk felé, hogy nem vagy jól, ahogy vagy, baj van veled, rossz vagy, belekényszerítjük az általunk elképzelt „jó gyerek” skatulyába, megtörjük hitét önmagá-

SZALAY ZSUZSANNA

ban, a világban, akkor, úgy érzem, mi is pusztítók nyomdokaiban járunk. Megerősszakoljuk a lelkét, mert a szokás, az illem, az óvoda, az iskola, a társadalmunk rejtett vagy kimondott kényszerzubonyát erőltetjük rá, és ő, kisebb-nagyobb ellenállás után, elfogadja, mert szeretetét, biztonság utáni vágya kiszolgáltatottá teszi. Elfordul lelkében a Gyermekektől, s ezzel együtt ártatlanságának, nyitottságának, őszinteségének, életerejének egyik fontos forrásától. Feláldozzuk az érvényesülés, a mindenáron való alkalmazkodás oltárán, és tesszük mindezt sokszor azzal a szent meggyőződéssel, hogy csak a javát akarjuk...

Ha az ördögi kört meg akarjuk törni, jó, ha tudatában vagyunk ennek.

És ha a lelkünk mélyén szétszóródott üveggömbszilánk tükrébe belenézve meglátjuk még a tündérszép hercegekisasszonyt vagy a dali vitézt és a Nagy Jót, akkor biztosak lehetünk, hogy értünk folytatott harca a Gonosszal az Ő győzelmével végződik.

Kórházlelkészi szolgálat

Buzogány Csoma Csilla
Sepsiszentgyörgy
0742-512574

Katona Dénes
Székelyudvarhely
0266-213100

Ferenczi Enikő
Kolozsvár
0740-063767

Pavelka Attila
Marosvásárhely
0746-234917

Vadas-tetői unitárius találkozó

FERENCZI MÁRIA-MAGDOLNA

„Szívemet hozzád emelem, és benned bízom, Uram.”
(185. egyházi ének)

Szabó Adél Júlia kálnoki lelkész nő lelkés, hívó szavára jelentünk meg több százan a hagyományos Vadas-tetői, szabad ég alatt tartott ünnepi istentiszteleten és azt követő ünnepségen, együttléten. Az 1954. évi betiltás után 1996-tól kerül újra megszervezésre e találkozó minden esztendő július első szombatján. Fekete Levente nagyjait lelkész leleményességének köszönhető ez őseinktől örökölt hagyomány felébresztése, aki kényszerálmát alvó, sárguló dokumentumokra talált, melyben e korábban gyakorolt hagyományról szerzett tudomást, s melyet sikerült feleleveníteni.

A Vadas-hágó a Baróti-hegység gerincén található 550 méter tengerszint feletti magasságban, öt falu – Kálnok, Kőröspatak, Árkos, Bölön és Nagyjaita – egykori erdőrészeinek a találkozási pontjánál, Sepsiszentgyörgytől 15 km távolságra. E székely táj a természet ölelésében, a susogó fenyő és cserefák árnyékában igen alkalmas szabadtéri istentisztelet megtartására, imádkozó lelkületű, jókedvű atyafiak jelenlétében. Immár hat éve kopjafa is jelzi a helyszínt.

A találkozón minden esztendőben más-más egyházközség tölti be a házigazda szerepet. Idén a kálnokiakra esett a sor. A kálnoki háziasszonyok kaláccsal, köményessel, a kálnokiakból és kőröspatakiakból verbuvált fúvószenekar tagjai zenével fogadtak. Szabó Adél lelkész nő jól ismert mosolya, kedvessége mindenkinek melengette lelkét. Jó érzés volt a sok-sok ismerős „Isten áldja” köszöntést hallani.

Ragyogott a Nap. Körbe állva a „szószéket”, a Nagy Istenünk tekints le ránk és a Hajlékodba, templomodba, im bejöttem jó Atyám kezdetű egyházi énekeink dallama csendült fel ajkainkról. Nagy csendben és áhítattal hallgattuk a szónok minden egyes szavát. Beszédének alap gondolatát a tékozló fiú történetének részei

képezték „Ezzel a fiú elindult, hogy visszatérjen az apjához.” „Még messze volt a háztól, amikor az apja meglátta és megsajnálta. Eléje szaladt, a nyakába borult, megölelte és megcsókolta.” Nem elég a testet táplálni, a lelket is kell – hangzott. Elmenni? Maradni? Örök dilemma. Egy azonban bizonyos. Az örök kapukban vár a mi Atyánk. Vár rendületlenül. Vár, hogy elinduljunk az otthon fele, ahol visszanyerhetjük emberi méltóságunkat megbocsátó ölelése által – szállt felénk a szívünket, lelkünket megérintő, felemelő gondolatcsor.

Az istentisztelet után a fúvós-zenekar kíséretében felcsendült a székely és magyar himnusz.

Kisgyörgy Sándor sepsikőröspataki polgármester, majd Török István háromszék-felsőfehér körü esperes köszöntése után sor került a zászlóátadásra. Útó Judit kálnoki gondnoknő Bokor Béla árkosi gondnokra bízta az 2015-ös év találkozójának a megszervezését. Majd ünnepi műsor következett: Bölönből Kozma Gergely Erika fiatal, csengő hangja töltötte be szívünket, lelkünket, Árkosról a dalárda és Ürmösi-Incze Mária-Terézia előadása varázsolt el mindannyiunkat. Vánca Csilla „vezényletével” a Kőröspataki Unitárius Nőszövetség Dalcsoportja énekelt, majd a nagyjaiti egyházközség Motolla gyermek citeraegyüttese, Fekete Hunor szakszerű irányításával örköi cigánydal-csokrot mutatott be. Nagy tapssal jutalmaztuk az előadásokat, majd a fúvós-zenekart hallgattuk, immár asztalokhoz letelepedve.

A test egyik csodája, hogyha eltávolítanak egy testrészt, az továbbra is fáj... így fáj nekünk is, hogy családtagjaink, gyülekezeteink többi tagja hiányzott. Talán jövőre még többen dicsérjük az Urat e fenséges, ősi székely helyen, ahol érezzük, tudjuk, hogy itthon vagyunk, a miénk ez a tér is.

Isten áldja a találkozó minden egyes tagját, „szépbeszédű” papjaikkal, családjaikkal együtt. A jövő évi találkozás, együttlét reményében: *Oltalmazd meg éltemet, benned bízom, Uram, Isten.* (185. egyházi ének)

HITFORRÁS

Van-e szükség egyházra?

SZÉKELY KINGA RÉKA

Isten szeretetből teremtette meg a világot, benne az embert is szeretetre teremtette. A legfontosabb életcél a megtapasztalt szeretet átadása. E szeretet átadásának legmegfelelőbb helyszíne a család mellett az egyház. Az egyház ugyanis szeretetközösség, ahol az Isten és emberszeretet a leglényegesebb vonás.

A 2014-es Tusványosi Diáktáborban a Keskeny út sátorban szegzték nekünk a kérdést: Van-e szükség az egyházra?

Ha az Isten úgy adná, hogy holnaptól minden ma létező egyház és vallásos közösség eltűnne a föld színéről, legfeljebb egy napig lenne egyház nélkül a világ, mert másodnap újra alakulnának. Az egyház létszükséglet. Az emberek vágnak a közösségre, vágnak olyan helyekre, ahol megoszthatják a Teremtővel, a hatalmassal, a kimondhatatlannal való kapcsolatukat. Az emberek vágnak arra, hogy életükben rend és céltudatosság legyen, melyet az isteni törvény betöltésével tudnak a legkönnyebben megélni.

Egyházra mindig szükség volt, van és lesz, a kérdés csak az, hogy milyen egyházra. A milyenségen van a hangsúly. Röviden: hiteles egyházra van mindig szükség. A hiteles egyház hiteles emberekből tevődik össze. Olyan emberekből és olyan lelki vezetőkből, akiknek a hite meglátszik cselekedeteikben.

Az egyházban Isten lehetőséget ad az embereknek, hogy betöltsék küldetésüket. Az emberi küldetés a szeretet megtapasztalása és átadása. Ez egy örökkévaló folyamat. E folyamat kibontakozásában hangsúlyos szerepet kapnak lelki tehetségeink, a hit, a remény, a hűség, a jóság, az igazságosság, a megbocsátás, az együttérzés. Erről szól az Istennek is tetsző egyház. A

történelem folyamán azt láttuk, hogy amikor a közösség erről az útról letért, amikor valami másra használta fel az egyházat, abban a pillanatban megjelent az újjászületést, a megtisztulást követelő közösségi vágy.

Isten a lelkiismeretünkön keresztül szólít meg minket, amikor letérünk az Ő útjáról. Felnyitja szemünket, hogy meglássuk a valóságot. Milyen a mi egyházunk? Milyenek egyházközösségeink? Milyenek vagyunk mi, hívek? Milyenek vagyunk mi, lelki vezetők? Amilyenek vagyunk, olyan a mi egyházunk is.

Ha a hívek templomkerülők, akkor mi egy templomkerülő egyház vagyunk. Ha a lelki vezetők imádságtalanok, akkor mi egy imádságtalan egyház vagyunk. Ha a közösségeinkben több a viszály, a gyűlölet, mint a közösségi meg egyezés és a szeretet, akkor mi egy viszálykodó, gyűlölködő egyház vagyunk. Ha mi már elcsüggedtünk, mert nem látjuk a közösség lélekben nagy erejét, akkor mi egy csüggedt és kishitű egyház vagyunk.

Szükség van-e egy templomkerülő, imádságtalan, viszálykodó, kishitű egyházra? Nincs szükség.

Arra van szükség, hogy a sok egyéni lelkesedés egy közös lelke-

sülséggé olvadjon össze. Arra van szükség, hogy az egyéni boldogságkereső utak összekovacsolódjának, és megtanuljuk egymást segíteni mindannyiunk boldogságának megtalálásában. Arra van szükség, hogy a szenvedőket felszínen tartsák a közösségnek azon tagjai, akik pillanatnyilag szenvedés nélküliek. Arra van szükség, hogy a hitehagyottakat felszínen tartsák az erős hitűek. Arra van szükség, hogy a szeretet nélkül valókat megtartsák a szeretetben élők. Az élet nagy körforgásában mindannyian változunk, és az emberi tapasztalásokból mindannyian kivesszük a részünket. Ma én vagyok a boldog, és te a boldogtalan. Holnap én leszek a szenvedő és te a vidám. Holnapután te és én leszünk a sikeresek, de lesz mindig egy harmadik, akit épp elnyelni készül a kishitűség, ami számára élete értelmetlenségében mutatkozik meg. Az egyház az a hely, ahol ezeket az igazságokat tudják. Az egyház az a közösség, ahol mindig többet kapsz, mint amennyit adsz, mert ez a lelki kincsek természete. Minél többet mutatsz meg lelki kincseidből annál több ér hozzád vissza.

Az egyház nem szakadhat ki e világból. Az egyház benne él a világban, és segíti az egyéneket és közösségeket abban, hogy a rossz kísértésének ellen tudjon állni. Az egyház ebben a világban is él, és abban segít minket, hogy a látszólag ellentétes valláserkölcsei értékeinket kiegészítőleg tudjuk használni. Az igazságosságot az együttérzéssel, a méltányosságot a segíteni akarással, a jóságot a becsületességgel kell megtanuljuk együtt használni.

Szükségünk van az egyházra, mint ahogy szükségünk van a levegőre, a mindennapi kenyérre és a mindennapi szeretetre.

Beszámoló két legendás táborról

Nyári hőségben fürdőzött az Aranyos menti Várfalva, s látszólag minden nyugodt, csendes volt. Ez a csend azonban csak július 1-jéig volt érzékelhető. Aztán robbogtak a buszok, az autók sora, port kavartak a csendes faluban, és olyan érzés lett úrrá az emberen, mintha valami robbanás, változás közeledne. Ám Várfalva lakói már jól ismerték ezt az érzést, és tudták, hogy hamarosan több száz gyermek fogja otthonánának érezni az *unitárius patkó* kanyarulatát. Nem is otthonánának, hanem egyenesen a világ közepének.

Két *Unitárius Legendás Táborról* szeretnék beszámolni a Kedves Olvasónak. Az első tábor július 1–6., a második július 7–13. között nyújtott feledhetetlen élményeket a résztvevőknek. Aki arra számított, hogy olyan dolgokat próbál ki, amit otthon talán soha nem mert volna, annak álmai beteljesültek. A táborveze-

tők, akik ezúttal is szívüket-lelküket „odatették”, hogy minőségi tábort szervezzenek, gyermeki lelkesedéssel várták a táborozókat.

A táborok témája a *Szeretetyelvek* volt, mely által arra próbáltunk fényt deríteni, hogy milyen sokféleképpen tudjuk kifejezni szeretetünket, gondoskodásunkat, ragaszkodásunkat a minket körülvevőknek. Sokan rájöttünk arra, hogy tudattalanul is küldünk jeleket, gesztusokat szereteteink irányában, nem csak szavaink segítségével fejezzük ki érzéseinket, gondolatainkat.

De ne gondolja a Kedves Olvasó, hogy egy héten keresztül csak beszélgettünk, elemeztünk és értékeltünk... szó sincs róla. Voltunk mi kirándulni, ahol számháborúztunk, cetliztünk, tömeges kötélhúzásra is sor került, a nap fénypontja pedig az újdonsült permetprojekt volt, ahol minden egyes táborozónk kéz- vagy lábnyomatot hagyhatott az utókornak egy hatalmas fehér vásznon. Festékesen, maszatosan, barnában, mint reggel indult vissza a díszes társaság a táborhelyre, természetesen felverve a falut, hogy mindenki megtudja, kik vagyunk mi. Néztünk filmet a plafonon, amatőr színházban is jártunk, és egy részletet láttunk az *István, a király* rockoperából. Szervez-

tünk magunknak olimpiát, több ezer szappanbuborékot fújtunk, melyek csodálatosan pompáztak a verőfényben. Vetélkedtünk, hont foglaltunk, neveltünk,

játszottunk, főztünk, énekeket tanultunk, vizeződve hűsöltünk a melegben, bemutattuk tehetségünket a *Csillagocskák és az Űstökös születik* tábori tévében.

Minden megtörtént ebben a pár napban: nevetés, önfeledt szórakozás, sírás a meghatódottságtól, barátságok szövődtek, és ami a legfontosabb: mellettünk volt Isten. Minden pillanatban érezhettük jelenlétét, gondoskodását, és megtapasztalhattuk az Ő szeretetét is. Olyan hatalmas ez a világ, szerteágazó, félelmetes, olykor csalogató és barátságos, színültig van lehetőségekkel... de mindez mit ér, ha szeretet nincs benne?

2014. július 13. Várfalva... csend. Újra a fülledt meleg, nincs ricsaj, labdapattogás, sehol egy frizbi. Vége van a tábornak, két hét alatt 234 gyerek tartotta a világ közepének ezt a helyet. Innen pedig a szélekre vit-

te mindazt, amit kapott és átélt, barátságot, nevetést, jókedvet, tömérdek élményt és új tapasztalatot. Szíve legnemesebb szegletébe zárta Istent és a képességet, hogy tiszta gyermeki szíve feltétel nélküli szeretetre képes, melyet bárkivel megoszthat. Hagytak és vittek magukkal őszinte szeretetet, törődést, melyet szétosztottak otthonaikba, hogy mindenki megérezhesse bársonyos ölelését.

SZABÓ CSENGELE

VIII. Orbán Balázs-emlékszekértúra

Emlékezés az első világháborús hőseire

LÓRINCZI LAJOS

„Szenved-e valaki közületek? Imádkozzék! Öröme van-e valakinek? Énekelden dicséretet.” (Jak 5,13)

2014. július 5–11. között zajlott a VIII. Orbán Balázs-emlékszekértúra. Idén, a megszokott tartalmak mellett a túrának kegyeleti jelleget adott az, hogy székelykeresztúri egyházkörünk 24 egyházközségét meglátogatva, I. világháborús emlékműveinket megkoszorúzva, megemlékeztünk a nagy háború hőseiről. Amikor megfogalmazódott a túra gondolata, az a cél vezetett, hogy csapatunk tagjai összességében lássák 24 egyházközségünket, az emlékezés láncával összefűzze, és indítást adjon a helyieknek is arra, amit a firtosváraljai emléktábla, felsorolva az elesettek nevét, így fogalmaz meg: „Ember! Esmélj! Ezek a hazáért adták életüket.” Mert naponta elmegyünk a táblák, a szobrok, az emlékművek előtt, beletartoznak már a megszokott környezetünkbe, de alig gondolunk arra, hogy a nevek mögötti emberek mekkora áldozatot hoztak. És nem is gondolunk azokra az idősekre és aszszonyokra, akik itthon helyt álltak, míg fiaik, férjeik idegen földön védték a hazát.

A túra ünnepélyes megnyitója július 6-án, a vasárnapi istentiszteleten történt, Csehétfalván. A prédikáció a Mt 26,38 alapján az öntudat és éberség fontosságára hívta fel a figyelmet. „Virrasszatok velem!” – szölt a felhívás, mert Júdás nem alszik, a tagadó Péter sem, a „főpapok” sem. Álljatok éberen a strázsán, mert ha elalasztok, és Jézus egyedül marad, megfeszítetik e haza, szülőföldünket kihúzzák lábunk alól. A falubeli emlékmű megkoszorúzása után szép fénykép-kiállítást tekinthettek meg a jelenlévők. Megható volt a 100 éves fényképek előtt megállni, elképzelni a mögöttük lévő élteket, s harcot, amit megharcoltak ők, értünk. A szeretetvendégség után a templom előtti téren helyi termékek vásárját tekinthették meg a jelenlévők, és vásárolhattak a finom lekvárokból, szörpökből, szótesekből és faragványokból.

Hétfőn reggel elindultunk. Szekerünkön újra ott lobogott a nyolc éve minket elkísérő kőrisha nyelvű nemzeti lobogó, a székely zászló, az Ezer Nemzetség himnusz zászlaja és az összes eddig megjárta település nevét tartalmazó faragott vándorbotunk. Indulás, Isten nevében, a hősökért, a hazáért! Szentmihály-bércén visszatekintettünk Csehétfalvára. Zsindelyes tornya Isten áldásáról biztosított minket. Fölötte az Ijesztő Bükk, és távolabb a Firtos régi védelmi harcok hősiességét kölcsönözte zarándok lelkünknek.

Bencédben székelyruhás fiatalok vártak. Makkai-Ilkei Ildikó lelkész vezetésével elősegítették első

könnyeinket, amint együtt ünnepeltünk az emlékmű körül a fiatalokkal és az összegyűlt falubeliekkel. Itt már kialakult megemlékezésünk menete, amit végig mindenütt gyakoroltunk: helyi lelkész szavai, imája, helyiek műsora, részünkről egy beszéd, egy szavalt vagy ének, hősök nevének közös felolvasása, koszorúzás, Himnusz vagy Szózat. Különleges értéket adott itt a lelkész levélgyűjteménye, amit nagypapja írt a frontról és kapott itthonról. Az ünnepség szeretetvendégséggel zárult.

Székelyszentmihályon Tófalvi Tamás lelkész fogadott a helybéli gondnokkal. Az 1848-as emlékműnél emlékeztünk, mert nincs a faluban első világháborús kegyeleti hely. Utána a templom hűvösében történelmi sétát tettünk, elfogyasztottuk a kínálmációt a kertben, majd indultunk tovább.

Kobátfalván Csáki Levente tiszteletes vezetésével szép csoport fogadott a templomban. Megtartottuk megemlékezésünket, majd a templomban lévő 1942-es országzászló történetére csodálkoztunk rá. Utána a gondnoki család házában, baráti beszélgetésbe merülve szendvicseztünk.

Kadácsban Vass Zsuzsanna lelkész az egyület tagjaival a templom lépcsőjén fogadott. Az emléktábla a templomban van. Daltutajos énekhangokkal emlékeztünk, majd a helybéli Gyöngyösi Ilona néni édesapjának fényképét és a vitéz harcos kitüntetéseit tekinthettük meg. Az emlékezés áhítatát nem zavarhatta meg a kinti súlyos nyári zápor sem. Az óvoda épületében kínáltak meg bennünket.

Tarcsafalván Pitó Attila Zoltán lelkész fogadott a dombon ülő, romos templomban. Itt sincs emlék állítva a nagy háború hőseinek, de mi mégis kegyelettel emlékeztünk rájuk. Megismerkedtünk a templom javításának bonyolult helyzetével, elfogyasztottuk a felkínált testi táplálékot, majd indultunk szálláshelyünk: Tordátfalva felé. Tarcsa-hegyéről visszanezve a Rez alatt láthattuk mai utunkat. A csehétfalvi templom és paplak hívogatóan integetett felénk, amint előttünk feltárult a gyönyörű völgybe ágyazott falu. Az emlékműhöz szép számban összegyűltek a helyiek. Emlékezésünkben fejet hajtottunk annak az öt személynek, akiknek nevei az 1916-os román betörés áldozataként kerültek felírásra. Erről beszélgettünk a pánkós szeretetvendégség alatt. A paplak és iskola épületeiben kialakított táborhely volt a szállásunk. A meleg vacsora után még sokáig szóltak a katonadalok a messze lobogó táborút mellett. Reggel a templomban gyülekeztünk. Szalagokat kötöttünk a vándorbot-

ra, imádkoztunk, hogy Isten segítségével indulhasunk tovább.

Nagymedeséren a régiesen szép kazettás templomban ünnepeltünk Sipos Mónika Rebeka lelkésznővel és a helyiekkel. Egy katona naplójából hallottunk szörnyű részletet élet és halál harcáról. A merészek megnézték egyházkörünk legrégebbi, 1492-ből való harangját. Utána a szépen felújított paplakban finomabbnál finomabb kalácsot fogyaszthattunk.

Szekerekre ülve sietséggel hagytuk el a falut. Tudtuk, nagyon várnak már Siménfalván. De nem tudtuk, hogy mennyire és mennyien! Többen elsírták magukat, amikor meglátták. A szentmiklósi eltérőnél legalább százötvenen vártak. Lovas szekérrel, felnyergelt lovakkal, székelyruhában, cigányprímással, tele kosarakkal és szívekkel. Himnuszt énekeltünk, meghallgattuk a fehérhajú Gyuri bácsi köszöntését, a tiszteletes szavait, részesültünk a kosarak tartalmából, majd katonadalokat énekelve menetoszlopban „vettük be” a falut. Ilyent rég láttak a siménfalviak. Leírhatatlan érzés volt a lobogók alatt, énekszóval, bajtársakként, testvérekként menetelni. Az ünneplés is ehhez méltóra sikeredett. Szén Sándor tiszteletes és Siménfalva népe kitett magáért.

Finom ebéd után Székelyszentmiklós volt a következő állomás. A templomban ünnepeltünk az összegyűlt helyiekkel, Pitó Attila Zoltán beszolgáló lelkésszel. Utána a kultúrházban kürtöskalács mellett emlékeztünk korábbi ittlétünk szép vendégfogadására. Reménységgel biztattuk egymást, hogy kicsiny falvaink nem fognak eltűnni, hanem múltjukhoz hasonló hittel képesek lesznek megmaradni.

Kiskedében külön zárandoklat volt feljutni a két falu (Kis- és Nagykede) dombtetőre épített közös templomához. A nagy áldozattal szépen megújult templom kertjében várt Moldován-Szeredai Noémi lelkésznő a gondnoknéval. Sírkőszerű emlékmű előtt emlékeztünk e kis falu hőseire és egykori nagyságára. Fejet hajtottunk a hősie, nagyon sok világít és elszármazottat megmozgatott munka előtt is, amivel ezt a templomot megjavították a közelmúltban. Pánkót eszegetve szemléltük a csodás tájat.

Nagykedében a faluközpontban áll a két háborús emlékoszlop. Ünnepeyünket az elnéptelenedő falu lakóinak jelenléte tette áldottá, akik maguk váltak koszorúvá vendégszeretettelükkel, jelenlétükkel, finomságaikkal.

Csekefalvára, a hegyen át, szép utunk volt. A tetőről látni lehetett nemcsak a felmagasló Firtost és a Rez vonulatát, hanem a szentmihályi templomot, a Nyikó parti Rogonfalvát és a Jézuskiáltó alatt, a Nagy Küküllő partján elterülő Székelykeresztúrt is. A faluban a központban lévő emlékmű köré szép számban gyűjtötte össze híveit Moldován-Szeredai Noémi lelkésznő. A fejünk felett fiait etető golya, a székelyruhás gyermekek látványa a jövő reménységét sugallta

mindannyiunknak. A pánkós szeretetvendégség alatt ismerősökkel osztottuk meg élményeinket.

Csorgó esőben érkeztünk Székelykeresztúrra. Vizesen, sárosan, de tiszta lélekkel vonultunk fel a főtéren szekereinkkel, zászlóinkkal. A felderülő időben arra járó néhány ember érdeklődve hallgatta indulóinkat. A „véletlenül” arra járó rendőrök nem piszkáltak különösebben. Szombatfalvi József lelkész jelenlétében tettük kegyeletünket a tavaly emelt főtéri emlékhelyen. A Szózat hangjait sokáig visszhangozták a régi polgári házak. Az egyházközség vendégházaiban szálltunk. A konviktuson elfogyasztott leveses vacsora után még késő éjjelbe nyúlóan drukkoltak miccs és sör mellett a vérbeliek kedvenc csapatunknak. De a történelmi jellegű 7–1-es végeredményt már sokan nem tudták kivárni...

Fiatfalván a templom előtt vártak ifj. Szombatfalvi József vezetésével a helyiek. A közös templomról, a szülőfalumról, dédnagyapám katonaképével kezemben én beszéltem, majd Derzsi Domokos volt gondnok foglalta össze a háborúk tudnivalóit. Unitárius és református hőseinkre való emlékezés után a templom előtt finom tehéntúrós lepény mellett beszélgettünk. Itt hallottuk, hogy egyik bácsi nagyapja huszárként harcolta végig a frontokat. Minden csatát megnyertek, hazatérve mégsem értette, hogyan vesztette el az ország a háborút, és még annyi mindent...

A falun átvonulva elhaladtunk az Ugron-kastély előtt. A faluban és az ismerős határon sok szép emlék elevenedett fel. Falbükön ott örködött gyerekkorom cserefája, messze ellátva a völgyben Betfalvától Segesvárig.

Újszékely alsó fele magasságában keltünk át a Küküllőn gyalogosan a rozoga hídon, míg a magas vízzen átvergődő szekerek pancsolását figyeltük. Miután páran megmártóztak a hűvös vízben, a székely gőzös vasútján is átkelve megérkeztünk Újszékelyre. Jakab Zolt Mihály lelkész Sárdon temetett, mégis szép számban összegyűltek a falubeliek. Az újrafestett műemlék előtt emlékeztünk, és nézegettünk régi képeket. A kis templom hűvöse és a szeretetvendégség tete emlékezetessé ezt a helyet.

(Folytatás következő lapszámunkban.)

Marosvásárhelyiek Verespatakon

Június 29-én, vasárnap, Péter és Pál napján indultunk el több mint hetvenen Marosvásárhelyről, két társasgépjárművel Verespatakra. Az elmúlt év végén a Kolozs-Tordai Egyházkör által szervezett *Verespataki advent* elnevezésű istentisztelet-sorozat adta az ötletet, hogy a marosvásárhely-kövesdombi egyházközség híveivel meglátogassuk az egykor népes, nagy múltú bányavárost, ahol napjainkban maroknyi unitárius lélek drága kincseket őriz. A Maros lankás völgyéből az Aranyos völgyén felfele haladva érkeztünk meg úticélunkhoz.

A verespataki unitárius templomban istentisztelet tartottunk, és miközben imádságunk Isten felé szállt, úgy éreztük, hogy egy hosszú zarándokút után, a hegyek ölelésében és a templom hús falai között megpihenünk Isten tenyerén. Pálffy Árpád tiszteletes, a maroknyi unitárius gyülekezet lelkésze a múltba kalauzolt bennünket. A település, az unitárius egyházközség és a templom építésének történetét ismertette. Gondolataiból azonban nem csak a múltat ismerhetjük meg, hanem a jelen kihívásait is, a település és benne egy kis unitárius gyülekezet megmaradásért folytatott küzdelmét. Verespatakon, ahol a környező hegyek méhében arany, ezüst és különféle nemesfémek nyugszanak, néhány unitárius lélek jövődőt álmodik, és hűséggel őrizi az elődöktől örökölt drága kincseket. Őrizi unitárius hitét, őrizi templomát. Az istentisztelet zárásaként a Marosvásárhelyi Dávid Ferenc Ifjúsági Egylet jelenlévő ifjai énekekkel, Csibi Kriszta pedig szavalattal örvendeztette meg a gyülekezetet, és köszönte meg a helybélieknek a vendégfogadást.

Istentisztelet után Pálffy Árpád vezetésével történelmi sétát tettünk Verespatak régi utcáin, helytörté-

neti kiállítást tekintettünk meg. Ezután autóbusszal a régi aranybánya bejáratához utaztunk, ahonnan szervezett formában, bányamérnök vezetésével sokan lemerészkedtünk a nagy mélységben elhelyezkedő föld alatti bányajáratokba. A bányamérnök történelmi összefoglalója nyomán az arany évezredes kitermelésének története, mesék és legendák világa egyaránt felelevenedett képzeletünkben.

Hazafele vezető utunkon az Aranyos menti Mészkon álltunk meg, ahol a nyári hőségben jó volt megpihenni az unitárius templom hús falai között. Bálint Róbert Zoltán helybéli lelkész mutatta be a falu és az egyházközség történetét és a gyülekezet egykori lánglelkű lelkészének, Balázs Ferencnek életét, az egyházközség és a település fejlődését szolgáló áldásos tevékenységét. Mészkon is drága kincseket őriz a kis lélekszámú unitárius gyülekezet. Őrizi hitét, templomát, egyházközségi épületeit, őseitől kapott örökségét és őrizi hálás kegyelettel Balázs Ferenc emlékezetét. Emellett építkezik, terveit vannak, jövődőt álmodik. A Balázs Ferenc életműve iránti tisztelettől vezérelve marosvásárhely-kövesdombi unitárius templomunk ifjúsági termét is e kiemelkedő író, népfőiskola- és szövetkezetalapító lelkészről neveztük el. Jó érzés volt gyülekezetünk tagjai számára Mészkon találkozni élő szellemiségével.

Estébe fordult az idő, amikor zarándokutunkról Marosvásárhelyre visszaérkeztünk. Péter és Pál vasárnapján sok élményben volt részünk, hitben és szeretetben, történelmi ismeretekben erősödtünk, és elkötelezést nyertünk arra nézve, hogy a ránk bízott drága kincseket őrizzük és vigyázzuk, amiképpen azt Aranyos menti unitárius testvéreink is hűséggel teszik.

KECSKÉS NOÉMI

Hol volt, hol nem volt. . .

Másfél éve járok, szinte heti rendszerességgel, Fenyőkútra. Minden egyes alkalommal az első látvány érzése ragad magával. Mintha föllépnék a világ tetejére, betekintést nyernék az Óperenciás tengerig lenyúló dombok mindennapi életébe. Megelevenednek a környék legendás eseményei. Firtos vára büszkén mutatja magát a szomszédos oldalról, s tudom, hogy a két tető közötti patakmeder mellett ott ékeskedik a „likaskő”. A másik domb oldaláról Atyha (adj, ha tudsz) integet, s tudom, hogy Firtos és Atyha között ott van Énlaka (itt én lakom), és a hegy mögött ott van Etéd is (e tiéd). Csupa mese, varázslat közelség és messzeség, legyen tavasz, nyár, ősz vagy tél, mindig él a környék nyújtotta varázslat, de ilyenkor szénacsinalás idején a legszebb. Ilyenkor tea illata van a vidéknek, és akaratlanul is szárnyal a gondolat, az érzés,

magasságokba kívánkozik a lélek és gyermeki mesébe csöppen a felnőtt is.

Nem csoda tehát, hogy immár másodjára került megszervezésre a Fenyőkúti Mesetábor. Az ötletet tavaly tavasszal a látvány, a belülről kikíváncozó gyermek, az élmények újraélésének vágya és a benne rejlő lehetőség adta. Zsindellyel fődött, fenyővel körülvelt templomunk Fenyőkút legmagasabb pontján (996 m) áll. Szemben a templommal egy takaros kis ház, de csak azért tűnik kicsinek, mert közvetlenül a ház mellett 20 méternél is magasabb bükkfa ágaskodik. A házat, a Los Alamos-i (New Mexico állam, Egyesült Államok) testvérgyülekezet támogatásával sikerült megvenni lelkészi lakásnak. Mivel Fenyőkút mindig Korondhoz tartozott, így a ház többnyire vendégházként működik.

A tölgyfa árnyékában ülve, magamba szívva a egyes, mezei virágokkal dúsított széna illatát, jutott

eszembe egy régi barátom, aki meseíró Budapesten. (Hajós Erika – Illemkata) Felvettem vele a kapcsolatot, s még el sem mondhattam, mire gondoltam, ő kérdezett: „Nem lehetne tábort szervezni Fenyőkúton? Mesetábort, rászoruló, tehetséges, szegény gyermekeknek, akik nem jutnak el nyaranta egyetlen táborba sem.” Így alakult, hogy táborunk célja az lett, hogy rászoruló, tehetséges, alsó tagozatos diákoknak nyújtson lehetőséget a sóvidéki élet hagyományai, mesterségei megismerésére, ráébressze őket a közös alkotás szépségére.

Első táborunkat a Bethlen Gábor Alap (BGA) támogatásával sikerült megszervezni 18 idegenből érkezett és 20 helyi 1–4. osztályos diák számára. Okulva az első tábor hatalmas létszámának gondjából, de felbuzdulva a sikeres tábor után, ebben az évben két hetet terveztünk. Sajnos a BGA elutasította pályázatunkat, a jelentkezők már listázva, a tavalyiak közül már 7-en iratkoztak, nem mondhatunk nemet.

... és hittünk a mese erejében, kerestünk és találtunk, kértünk és kaptunk. Megszervezésre került tehát a második Fenyőkúti Mesetábor. 19 vendégszakkal (Fenyédről, Székelyudvarhelyről, Farcádról, Hunyadról, Kolozsvárról, Budapestről) és 20 fenyőkúti, pálpataki gyermekkel. Minden nap, hétfőtől péntekig azzal töltöttük a délelőttöt, hogy a napi témát körüljártuk. 5–7 fős csoportokra oszolván a gyerekek – felügyelet és segítség mellett – a témában mesét írtak, dísztáblát festettek, a délutáni előadásra a forgató-

könyvet elkészítették, és megtörtént a szereposztás. Első nap témáját a környék állatvilágából merítettük. Második nap Korondra kirándultunk, és a korongozás művészetével ismerkedtünk, harmadik nap az osztályba érkezett új diák témája lett a legsikeresebb, csütörtökön Székelyudvarhelyre kirándultunk, ahol a helyi vörös Darabontok őrsgváltása után a Legendárium világába tekinthettünk be, majd a város végén fekvő Jézus szíve kápolna látogatásával megismerhetjük a tatárjárás korának egy nem mindennapi történetét. Pénteken folytatódott a legendák kora, a helyi gyerekek Fenyőkút legendáját elevenítették föl és játszották el, a vendégek pedig kitaláltak egy mesét Fenyőkút nevének eredetéről. Minden este a *Ki mit tud* népszerű eseménye és a táborút melletti gitár és ének zárta a napot. A holtpontok idején – ebédre várva, ebédet követő kikapcsolódás alkalmakkor – Bartha Pál Aba énekvezérünk közösségi játékokkal mulattatta a kicsiket, Demeter Erika lelkész lelki nevelésben

részesítette az „anyahiányban” kesergőket, Hajós Erika vezette a téma szerinti mese kialakulását, ifj. Lázár Levente és Polacsek Zsófia (Kolozsvár) táborsegédeként felügyeltek minden lépést. A tábor végére meglepetés is várta a gyerekeket. Épp úgy, mint tavaly, a hét folyamán született mesékből, versecskékből, fényképekkel illusztrált mesekönyvet kaptak ajándékba.

A rendezvény támogatóinak – Gondviselés Segélyszervezet, Kicsigomba étterem – Szováta, Communitas Alapítvány, Elixon Compex Kft. – Szováta, Csavargó Tours/Fodor Hunor – Korond, Artizánat Engros/ Lőrincz Margit – Korond, Magyar Unitárius Egyház, Legendárium, Merkur bevásárlóközpont – Székelyudvarhely, Eco-Papier – Székelyudvarhely, Lilliput Játékbolt, Maximal Média Kft. – ezúttal is megköszönjük a segítségét.

Nagy élmény volt mindannyiunk számára együtt lenni egy hétig, elmerülni a mesék gyógyító világában, egy mesés helyen királyfinak vagy legendás tündérnek lenni. Isten segítségével jövőben is elszakadunk a valóságtól, és mesélünk, majd mesélünk.

LÁZÁR LEVENTE

SZERETETSZOLGÁLAT

Segélyszervezeti gyermektábor Magyarkúton

A Gondviselés Segélyszervezet július 7–13. között rendezte meg első magyarországi táborát kilenc hátrányos helyzetű gyermek számára. A tábornak a Budapesti Unitárius Egyházközség verőce–magyarkúti Fenyőliget Vendégháza adott otthont. A 8 és 12 év közötti táborozó gyermekek Budapestről és Füzesgyarmatról érkeztek, a három táborvezető pedig Erdélyből: Kriza Gyöngyi logopédus, Győrffy Orsolya óvónő és Szász Tünde teológiai hallgató.

A tábor fő témája az egészséges életmód volt, amelyet a következő csoportosítás szerint építettünk be a táborlakók mindennapjaiba: testi egészség, egészséges táplálkozás, higiénia és lelki egészség. Testi egészségünket mozgásos játékokkal és – a festői környezetnek köszönhetően – kirándulásokkal őriztük. Figyeltünk az étkezésünkre, a napi folyadék- és gyümölcsfogyasztásra, valamint környezetünk és önmagunk tisztaságára is. Lelki egészségünk megőrzését szolgálták a reggeli áhítatok, az esti napzáró beszélgetések, közös éneklések, az álomba ringató esti mesék. Mindezek mellett hangsúlyt fektettünk a szocializációra, az együttműködésre, az egymás közötti kommunikációra, egyszerűen: élménypedagógiai játékok által csapatot kovácsoltunk a táborlakó gyerekekből.

Az erdélyi hangulatot árasztó természeti környezet, valamint a környék történelmi és kulturális emlékeinek gazdagsága kiváló helyszínnek bizonyult a táborozáshoz. A gyermekek elsétáltak az aranyoskúti kilátóhoz, ahonnan a Dunakanyar csodálatos látványában gyönyörködhetek, de ellátogattak a közeli nógrádi várhoz is, sőt lovaglásra is lehetőségük nyílt. Szervezőkként a táborozó gyermekek boldogsága, a játékokban és programokban való lelkes részvétele volt a legnagyobb öröm és jutalom munkánkért. A tábor végén a gyermekek értékelték és megosztották egymással a hét folyamán szerzett élményeiket, tapasztalataikat. Az általuk megfogalmazott gondolatok, érzések jól szemléltetik, hogy számukra milyen fontos eseményt jelentett a táborozás. Ezekből a www.gondviseles.org honlapon közlünk részleteket.

„Ez volt a Gondviselés Segélyszervezet első magyarországi tábora. Megköszönve a szervezésben részt vevők áldozatos és lelkes munkáját, remélem, hogy jövőre is lesz lehetőségünk hasonló tábort rendezni. Rajtuk és rajtuk nem fog múlni” – értékelte a tábort Zoltán Csaba, a Segélyszervezet magyarországi tagozatának elnöke. A táborról az MTVA stábjába rádiós és televíziós felvételeket készített, melyek a magyarországi közmédia unitárius műsoraiban kerülnek adásba. A tábor kiemelt támogatója a Nemzeti Együttműködési Alap volt.

A TÁBOR SZERVEZŐI

SegédKezek kalákatábor Erdővidéken

A Gondviselés Segélyszervezet és az Országos Dávid Ferenc Ifjúsági Egylet idén 3. kiírását szervezte meg a SegédKezek kalákatábornak. A 2014. július 7–13. között zajló önkéntes munkatábor helyszínei a háromszéki Vargyas és a szomszédos falvak voltak, amelyekben a résztvevők főként rászoruló idős személyeknek nyújtottak segítséget, illetve közösségi épületeknél és tereken (templom, közösségi ház, könyvtár, temető) kalákáztak. A táborsorozat célja a rászorulóknak közvetlen segítése, ugyanakkor a közösségi szolidaritás évszázados hagyományának, a kalákáknak a népszerűsítése. A 60 résztvevő (14 és 30 év közötti ifjak) 16 különböző erdélyi településről érkezett Erdővidékre, ahol 8 helységben összesen 20 családnak segítettek a következő munkaterületeken: háztáji takarítás; favágás; szobafestés; ablakok, ajtók és kerítések festése; gyomlálás és szőlőnyírás; kaszálás, szénatakarás és eyebek. Ezekkel a munkálatokkal párhuzamosan a szervezők gyermekfoglalkozásokat tartottak, amelyeken naponta 40 helybeli és környékbeli gyermek vett részt. A kalákatábort istentisztelet és értékelés zárta.

A rendezvény előzményei a kolozsvári unitárius középiskolás lányok 1943 és 1944 nyarán szervezett, három-három hetes kalákatáboraira nyúlnak vissza.

Az akkori résztvevők székelyföldi falvakban nyújtottak segítséget kétkézi munkával a világháború frontjain harcoló vagy már elesett férfiak családjainak. Az elmúlt két évben újraindított sorozat eddigi helyszíne a Nagy-Homoród mente volt.

A kalákatábor fő támogatói: a Bethlen Gábor Alap, a Nemzeti Együttműködési Alap, a Magyar Unitárius Egyház, valamint a helybeli szervezésben részt vevő szervezetek, intézmények és önkéntes munkatársak.

A továbbiakban az egyik beszámoló olvasható.

A GONDVISELÉS SEGÉLYSZERVEZET ÉS AZ ODFIE
ELNÖKSÉGE

Jöttünk, láttunk, segítettünk

Több mint félszáz önkéntes egy hétig tevékenykedett Vargyason és a környező falvakban. Mi ott voltunk, felmértük a helyzetet és tudásunknak megfelelően segítettünk. A Gondviselés Segélyszervezet és az ODFIE szervezésében még az olyan városi fiatalok is megtapasztalhatták a fizikai munka szépségét, mint amilyen én vagyok, akárcsak több kalákás társam. Ugyanis sokan nem tudtuk, hogy mire vállalkozunk. Tudtuk viszont, hogy miért tesszük ezt, és ez elég volt ahhoz, hogy bátran átlépjük Háromszék határvonalát. Nem készítették fel meszelésből, nem kaptunk képzést favágásból, sőt még a pácolás művészetéhez is alig konyítottunk valamelyest. Viszont székely emberhez híven, amihez nem értettünk, azt megmutatták nekünk, és máris kezdtünk érteni hozzá.

Rögtön a hétfői terepszemle után, amikor a szervezők felmérték hiányos szakértelmünket, tudatosult bennünk, hogy szerves részévé váltunk egy olyan közösségnek, amely rövid idő alatt a lehető legtöbbet próbál segíteni a rászorulókon. Valami nem evilági boldogság töltött el. Felemelő érzés volt a következő napok megpróbáltatásaira gondolni, a jóleső fáradtság érzetére. A reggeli eligazítás után kisebb csapatokra osztottak, és elszállítottak minket Barótra, Olasztelekre vagy más településre, ahol néhány embernek szüksége volt ránk. A munka változatos volt, de mindenik egy célt szolgált: segíteni a rászorulókon. Mindenütt nagyon jól fogadták dolgos kezeinket, és

amikor látták, hogy munkánkat tekintve rendíthetetlenek vagyunk, frissítővel és emlékszilánkokkal ajándékoztak meg minket. Kimondottan büszkék voltunk arra, hogy kik vagyunk, és hogy mit csinálunk.

Miután befejeztük a naponkénti teendőnket, a hála és köszönet örömkönyvekben tört elő az idős bácsik és nénik szeméből. Valamiért képtelenek voltak elhinni, hogy léteznek fiatalok, akik önszántukból jöttek segíteni nekik. Pedig így történt. Mi semmilyen pénzt nem kaptunk munkánkért. Az igazi fizetségünk azok a „köszönöm”-ök és örömteli mosolyok voltak, amelyeket a nap végén az idősektől hallhattunk és láthattunk. Azon a héten a leggazdagabb embernek mondhattuk magunkat. A többnapos segédkezés jutalmát szombaton arathattuk le, amikor meglátogattuk az Orbán Balázs-barlangot. Merem állítani, hogy mindnyájunkat elbűvölt szülőföldünk természeti kincse és mesebeli környezete. A vasárnapi istentisztelet után következett az értékelés és az elmúlt hét emlékeinek felelevenítése, mindez egy barátságos ebéd keretében. Majd megkezdődött a pakolódás és a szívfájdító búcsúzkodások sora. A kalákatábor július 13-án ért véget, hátrahagyva temérdek szeretetet és törődést.

Idegenként jöttem Vargyasra, de hat nap során családra leltem. Nem ismertük egymást, de a gondviselés és a jóakarát szelleme az összes önkéntesben munkálkodott. Ez elég volt ahhoz, hogy életre szóló kötelékeket hozunk létre egymás között. Találkozunk a következő kalákákban!

JÁRAI-SZABÓ RICHÁRD

NŐK VILÁGA

Beszámoló az 53. amerikai unitárius-univerzalista közgyűlésről

NAGY GIZELLA

• Amerikai hittestvéreink idei, 53. közgyűlésüket, az ún. General Assembly-t Providence-ben, az egyesült államokbeli Rhode Island fővárosában szervezték meg június 25–29. között. Nagy izgalommal készültem. Bevallom, el sem tudtam képzelni, milyen lehet több mint négyezer résztvevővel énekelni a már jól ismert énekeket. A legnagyobb kihívást viszont az jelentette, hogy előadást kellett tartanom egy olyan témában, ami, nekünk új, de a nyugati világban már régóta gyakorolják és sikertörténetnek tudható be.

Dr. Szabó Zsuzsanna, a marosvásárhelyi Bolyai téri egyházközségünk keblitanácsának a tagja kísért el utamra. Közgyűlési részvételünket négynapos testvérgyülekezeti látogatás előzte meg a Boston melletti Winchesterben. Néhány napon át a szeretet út-

ján járva, közös programok tervezgetése mellett megtapasztalhattuk az amerikai vendégszeretet és szervezés legmagasabb fokú művészetét.

Június 25-én a winchesteri testvérgyülekezetünk népes csoportjával együtt érkeztünk meg Providence-be, a Kongresszusi Központ (Convention Center) hatalmas arénájába.

A szervezés zsenialitását dicséri, hogy a nagyközönség számára technikailag lehetővé tették az elhangzó szövegek írott változatát. Hatalmas képernyőkön rögtön olvashattuk őket, még az éneklésre szánt dalok szövegét is. Mindig rácsodálkozom az emberi elme szülte technika fejlődési szintjére.

Az idei közgyűlés központi témája a *szeretet ereje* (Love Reaches Out) volt. Minden előadás arról szólt,

hogyan a szeretet által milyen eredményeket sikerült elérni. Az istentiszteletek azt tudatosították bennünk, hogy a szeretet ereje hatalmas, képes megváltoztatni az embert és általa a világot. Remélem, hogy a mi közgyűléseinket, főtanácsainkat is a szeretet fogja össze. Ha külföldi résztvevők lennének jelen, vajon bennük is az fogalmazódna meg, ami ott bennem, hogy itt egy szeretetközösség munkálkodik, és minden egyes résztvevő képes félre tenni a személyes sértődéseit azért, hogy a közösség céljainak megvalósítására fordíthassa minden erejét?

Nehéz válogatni az élmények közül, a majdnem öt napon át reggel hét órától a szinte éjfélig tartó programokból egy párat kiemelni. Felemelőek, meghatóak voltak számomra a UUA (Unitárius Univerzalista Szövetség), a UUPCC (Unitárius Univerzalista Testvér-

egyházközségi Tanács) és az ICUU (Unitáriusok és Univerzalisták Nemzetközi Tanácsa) által szervezett világot átölelő, multikulturális istentiszteletek és programok. A közös imádkozások idején eltűntek a határok, a távolságok, együtt dobbant a szívünk, és mindannyian azt kívántuk, hogy szeretet és béke töltsen be életünket. A kiscsoportos programokból a Diane Rollert és Jane Eller-Isaacs lelkész által vezetett *Mit érhetünk el szeretet által az interkulturális kompetencián keresztül* című workshop iródott be legmélyebben a szívembe. Hogyan értjük meg, fogadjuk el a kulturális különbségeket? Egyáltalán: elfogadjuk-e vagy csupán a szándék él bennünk? Elvárom, hogy az én kultúrára rácsodálkozzanak, tiszteljék, elfogadják, alkalmazkodjanak hozzá, sőt ki is kérem magamnak, de vajon hogy viszonyulok én a számomra idegen, sok furcsasággal tele más kultúrához? Ilyen kérdések kerültek megvitatásra. Nagy élmény volt. A multikulturális törekvést és főként a hihetetlenül pontos és jó szervezést jó lenne itthon is tanítani.

Előadásomra június 28-án került sor az évente megrendezésre kerülő IWC (International Women's Convocation) reggeli és egyben közgyűlés keretén belül. A Marosvásárhelyen februárban elkezdett

leadership/vezetőképző tréning sorozatról és a tervezett diplomás képzésekről beszéltem. Az Unitárius Közlöny hasábjain a képzés céljairól és az eddigi megvalósításokról már sokszor beszámoltunk. Úgy érzem, hogy akkor, ott fonódtak össze a hallottak, a megélt élmények, a másság elfogadása. Múlt és jövő itt találkozott abban a tíz percben. Társamnak, dr. Szabó Zsuzsának az ötlete lehetővé tette, hogy minden résztvevőt egy kis hazai kézimunkával ajándékozzunk meg. A zsákvászonból készített zsákocskákba Romániáról, Erdélyről és az unitarizmusról szóló kiegészítő adatokat és általános információkat helyeztünk.

Aznap megkeresett a kenyai küldött. Ő nem vett részt az előadáson, de hallott róla, és arra gondolt, hogy Kenyában is valami hasonlót kellene beindítani. Meggyőződése, hogyha a nőket taníthatnák, megváltozna az életük. A nők nevelésével alakítható lenne a társadalom, ami fenntartható gazdasági fejlődéshez vezethet. Öröm volt hallgatni a fiatal ember lelkesedését, ugyanakkor meglepődtem az aggodalmán. Azt mondta, hogy csak a hagyományaitól fél, a törzsi (férfi) vezetők a kezdeményezést nem néznék jó szemmel. Hosszú beszélgetés után megkérdezte, hogy szerintem helyesen gondolkodik-e? Szerintem is olyan a társadalom, amilyen nevelést az emberek otthonról magukkal hoznak?

A szeretet mellett a közgyűlés egy másik üzenete számomra: a nemzetközi unitárius összefogás szükségessége. Olyan összefogásé, ahol a tét nem a személyes érdek, hanem az unitarizmus jövője. Kezdeményezésünk révén ehhez a nagy programhoz nemcsak a nemzetközi nőszervezetünk, hanem a mi erdélyi unitárius nőszervezetünk is nagyban hozzájárul. Büszke vagyok szervezeteink választmányának minden tagjára. Fel mertünk vállalni egy olyan nagy feladatot aminek az üzenete már Afrikába is eljutott.

A vezetőképző iskola megálmodói és kivitelezői a hazai unitárius nőszervezet, az UNOSZ és a nemzetközi unitárius nőszervezet, az IWC. A megvalósítás azonban több unitárius szervezet csodálatos együttműködésének az eredménye, ami nagymértékben járult hozzá az unitárius nők második világtalálkozásának a megszervezéséhez és az esemény sikerességéhez. A hazai és nemzetközi összefogás nélkül ez az álom nem lenne most valóság.

„Hogy érhető el a szeretet, és hogyan lehetne megérinteni vele az egész világot? Jóindulattal, kedvességgel? Csendben maradással a sivatag vagy erdő közepén? A napkeltével vagy napnyugtával? A vidám ünneplésben vagy a nehéz pillanatok reflexiójában?” – teszem fel a kérdéseket a szervezőkkel. Soha nem tudhatom: mikor, milyen helyzetben találkozom a szeretettel. Éppen ezért jó lenne mindig, mindenhova „elfogulatlanul, segitő kezekkel és szerető szívvel érkezni” (idézet a programfüzetből). Így talán egy kis időre megváltozhatnánk, és a világot is a szeretet útjára irányíthatnánk.

IFJÚSÁGI OLDAL

Együtt a Küküllő mente

Idén első alkalommal került sor a Küküllő Köri Unitáriusok Találkozójára július 19-én és 20-án, a szőkefalvi Tekenyősbén. A helybeli egyházközség által szervezett kétnapos rendezvény első része a fiatalok, a második része pedig a gyermek és felnőtt gyülekezeti tagok számára is kínált tevékenységeket.

Pénteken a küküllő körüli ifjúsági egyletek fiataljai érkeztek meg Bethlenszentmiklósról, Dicsőszentmártonból, Medgyesről, Magyarsárosról és Szőkefalváról. A résztvevő több mint negyven fiatal első célja a sátrak felhúzása volt. A délután folyamán elkezdődtek az ismerkedő játékok, amelyek pótolhatatlanok és egyben hasznosak is voltak. Megismerve egymást jobban esett az ebéd is. A program a találkozó központi témáját képező *Facebook Generációról* szóló beszélgetéssel folytatódott. Az estét gitározással és táborúzzal zártuk.

Szombaton csatlakoztak hozzánk a körüli egyházközségek felnőtt és gyermek tagjai is, így a létszám több mint háromszáz főre növekedett. A szabadtéri istentisztelet után a felnőttekkel érkező gyerekekkel együtt kézműves-tevékenységeken vettünk részt. Az egyházközségek által készített gulyás elfogyasztása után a *Honfoglaló* című játékkal folytattuk a napot,

ahol három csapat mérhette össze tudását. A következő tevékenység sport, szabadtéri játékok voltak, ahol megint mindenki lelkesedéssel, vidámsággal bizonyított. És végül eljött a legnehezebb, a búcsúzás pillanata.

Hálásak vagyunk a rendezvény támogatóinak, hogy lehetővé tették e két feledhetetlen nap megszervezését. Nagyon örvendénénk, ha jövőben is sor kerülne egy ilyen találkozóra.

KERTÉSZ ZITA

Iránytű

Tudjuk, hogy nagyon szerettek egyletezni. Tudjuk, hogy minden alkalmat már akkor elkezdtek várni, amikor az előző lejárt. Tudjuk, hogy szinte elcsavarja a fejetek a sok csodás program, élvezitek, hogy játszva tanulhattok, hogy észrevétlenül is barátságok alakulnak, családdá válik a közösségetek.

Viszont tudjuk azt is, hogy sokszor már unalmasak a megszokott játékok. Tudjuk, hogy sokszor ültök tétlenül, ötleteken agyalva, hogy mit lehetne épp behozni egy letre. Tudjuk azt is, hogy milyen nehéz kitalálni a megfelelő programot, elkezdni az újat, hozzáfogni valamihez, mert sokszor nehéz átlátni egy egész egyleti estét. Tudjuk, hogy milyen hosszú és nehéz munka, hogy az egyletesekből csapat legyen, hogy a lelkesedésük kitartson.

Ezért úgy döntöttünk, hogy elkészítünk nektek egy programfü-

zetet. Az *Iránytűben* összeszedtük az általunk legjobbnak gondolt ötleteket, hogyha már nagyon kétségbe esnétek, akkor legyen ahova

fordulni, hogy legyenek ötletek, amiket a saját arcotokra formálhattok. Ezt a programfüzetet használhatjátok egy nagy ötletthalmaz-

ként is, amit bármikor előkaphattok, ha épp kifogytatok a lehetőségekből. Vagy használhatjátok arra is, hogy egy kicsit rendszerezze az egyleti programjaitokat, folyamattossá tegye az évi tevékenységeket. Hónapokra osztottuk be a füzetecskét, minden hónap lényegét megragadva és ahhoz illő programokat ajánlva.

Használjátok hát bátran, bármikor szükségetek van rá. Legyen ez egy olyan közös kincs, közös napló, amelyben nyomon követhetitek az egyletetek fontos pillanatait, a közös estéiteket. Adjatok hozzá, vegyetek ki belőle, egészítsétek ki, formáljátok a csoportotok kedve után. Jegyezzétek be a fontos dolgokat, és próbáljátok ki minél több pontot a felsoroltak közül.

Az ODFIE által idén megjelentetett kiadványt ajánljuk mindazoknak, akik a lényegét keresik, akik próbálkoznak, akik kíváncsiak és merészek.

GERGELY NOÉMI

	Vallás- lecke	Nagyon pontos időmérő	Függő- zárral lezáró	Keresztül	Bibliai alak	Norvég autójel	Szájszél	Nem eszik	
Az idézet első része									K ↗
Vályú						Angol Józsi Vöröses- barna			
Tartó				Ügetés A sugár jele					
... Sharif, film- színész					Halfajta Borítás				
Piros, németül				A múlt idő jele Szárnyas állat			Angol névelő Árul		Rejtvényünk megfejtése az ádamosi unitárius templomban (épült a 15–16. században) található felirat folytatása: MENNYKŐ MEG PÁPAK PALLOSA...
Zamat						Az orrához Parancsoló			Egy asszony ... Maupassant regénye
	Formálódik Az idézet befejezése							Mázol	P ↗
Volt, röviden		Arra a helyre tesz Becézett Sarolta						Svéd termé- szettudós Énekekben mesél	
Földet forgat			Ellenérték Német folyó			Lószín Ülünk rajta			Latin „és” Parányi részezske
Tetejére jegyzés						Internet, röviden Strázsa			Angyal- rang Pánkóban van!
... poetica, művészi hitvallás				Kelmét készít Beszédhang eleme		Belga város Régi bútor			Hosszú magánh. Főzélék- növény
Bartolomeo ..., portugál felfedező					Ésszel felfogó Német város			Egyiptomi keresztény Lövés hangja	
Vatikán autójele		... Marika, színésznő Német névmás				Hálával említ Római köszönés			E napon Nemesi- tellen szülő
Estefeje!			Mutatószó Inda közepe!			Rangjelző Érme közepe!		Megelégel Sír	Rag, -re párja Garat széle!
Márkás, rég szabó- eszköz									
	Z ↗								

Rejtvényünk megfejtése az ádamosi unitárius templomban (épült a 15–16. században) található felirat folytatása: MENNYKŐ MEG PÁPAK PALLOSA...

Egy asszony
...
Maupassant
regénye

Nagy
Konstantin
szülőhelye

... gros,
nagyban

... Izidor,
gyomai
nyomdász
volt

UNITÁRIUS KÖZLÖNY

Kiadja a Magyar Unitárius Egyház, Kolozsvár
Alapítási év: 1888. Új sorozat (1990-től)

Szerkesztőség: Demeter Sándor Lóránd főszerkesztő, Bálint Róbert Zoltán szerkesztő, Márkó László médiareferens

Munkatársak: Asztalos Klára (Nők Világa), Czire Alpár (fotó), Gergely Noémi (ifjúsági oldal), Szombatfalvi József (honlap).
Tördelés: Virág Péter. Olvasószerkesztő: Kürti Miklós
Készült a kolozsvári Gloria Nyomdában.

A szerkesztőség postacíme: 400105 Cluj, B-dul 21 Decembrie
1989 nr. 9. tel./fax: (0)264-593236/(0)264-595927
kozlony@unitarius.org

A lapszám megjeleníthető: kozlony.unitarius.org

Lapterjesztés és adminisztráció: **Szabó Zoltán**. A lapok ki-
szállításával kapcsolatos felvilágosítás: **Verbum Egyesület**,
Simon Ferenc, tel.: 0264-596478

A kéziratok szerkesztőségbe érkezésének határideje: a tárgy-
hó előtti hónap 20-a. Kéziratokat nem őrzünk meg, és nem
küldünk vissza. Közlésre szánt fényképeket kérésre vissza-
küldünk. A lapban közölt írások nem tükrözik feltétlenül a
szerkesztőség nézeteit.

ISSN 1220-8418

„Aki több akar lenni, annak nagyobb hasznára kell lennie a társadalomnak” (Balázs Ferenc)

2014. július 7–13. között került sor a Gondviselés Segélyszervezet és az Országos Dávid Ferenc Ifjúsági Egylet szervezésében a SegédKezek Kalákatáborra Erdővidéken

Ferenczi Mária Magdolna agrármérnök (Sepsiszentgyörgy), **Gaal György** ny. tanár (Kolozsvár), **Jakabházi Béla Botond** lelkész (Nyárádgálfalva), **Járai-Szabó Richárd** (Székelyudvarhely), **Kecskés Csaba** esperes-lelkész (Marosvásárhely), **Kecskés Noémi** (Marosvásárhely), **Kertész Zita** diák (Szőkefalva), **Kovács Sándor** teológiai tanár (Kolozsvár), **Lázár Levente** lelkész (Korond), **Lőrinczi Károly** ny. lelkész (Aranyosrákos), **Lőrinczi Lajos** esperes-lelkész (Csehétfalva), **Nagy Gizella** (Marosvásárhely), **Pálfi Dénes** lelkész (Sinfalva), **Rácz Norbert** lelkész (Kolozsvár), **Szabó Csengele** teológiai hallgató (Kolozsvár–Sepsiszentgyörgy), **Szalay Zsuzsanna** pszichológus (Székelyudvarhely), **Székely Kinga Réka** lelkész, hitéletfejlesztési és missziói előadótanácsos (Homoródszentpéter)